

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Səbir etmək də bir yerə qədər...

Azərbaycan 44 günlük müharibədən sonra, 10 noyabr 2020-ci ildə tarixdə imzalanan Üçtərəfli bəyanatın müddəalarına zidd olaraq, Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi ərazilərdə qalan və təxribat əməllərini davam etdirən Ermənistan hərbi birləşmələrinə və qondarma rejimə səbir və təmkin göstərdi. Amma görünən odur ki, qarşıdakı tərəflə onun anladığı dildə “danışmaq”dan özgə çarə yoxdur. Sentyabrın 19-na keçən gecə törədilən qanlı təxribatlardan sonra artıq “səbir etmək də bir yerə qədərdir” demək zamanı gəldi...

Sentyabrın 19-da saat 4 radələrində yeni inşa edilən Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa yolunun Xocavənd rayonu ərazisindən keçən 58-ci kilometrliyində sülhməramlıların müvəqqəti yerləşdiyi ərazidəki qanunsuz erməni silahlı birləşmələrinin təxribat qrupu tərəfindən basdırılmış tank əleyhinə minarın partlaması nəticəsində Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin iki əməkdaşı (Quliyev Fərhad Hüseynağa oğlu və Sadıxov Samir Sabiroviç), təxminən yarım saat sonra isə Daxili İşlər Nazirliyinin dörd əməkdaşı (Cəmalzadə Asim Knyaz oğlu, Şirinov Ramil Arif oğlu, Mahmudov Seymur Elsevar oğlu, Zamanov Xəzər Azər oğlu) həlak olub.

Həmçinin gecə boyu və səhər Qarabağda “sülhməramlı çetiri” altında mənzillənən erməni silahlı birləşmələri tərəfindən Azərbaycan Ordusunun Ağdam, Şuşa və digər istiqamətlərdəki mövqeləri intensiv atəşə tutulub. Ağdam rayonu istiqamətində iki hərbcimiz yaralanıb. Şuşa şəhəri də iriçaplı silahlardan atəşə tutulub, Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin mühəndisi Fərhadov Vidadi Aydın oğlu aldığı gəlpə yarısından həlak olub...

Sentyabrın 19-da Müdafiə Nazirliyi bölgədə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlanmasında barədə məlumat yayıb.

davamı səh. 2-də

Qanunsuz rejim üçün Bakıdan tək şərt: tərk-silah və özünü buraxma

Azərbaycan Ordusunun sentyabrın 19-da antiterror tədbirlərinə başlamasından sonra Qarabağdakı qondarma rejim adından danışqlar masasına əyləşməyə hazır olduqları barədə xəbərlər yayılıb.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası Ermənistanın Azərbaycan ərazisində yaratdığı və hələ də dəstəklədiyi qanunsuz rejimin “danışqlara başlamaq çağırışı”na münasibət bildirib. Bununla bağlı açıqlamada bildirilir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası reintegrasiya məsələlərini müzakirə etmək üçün bir neçə dəfə ölkəmizin Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin nümayəndələrini dialoqa dəvət edib, lakin onlar hər dəfə bundan imtina ediblər.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası ölkəmizin Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin nümayəndələri ilə Yevlaxda görüşə hazır olduğunu bildirir. Lakin antiterror tədbirlərinin dayandırılması üçün qanunsuz erməni silahlı dəstələri ağ bayraq qaldırmalı, bütün silahlar təhvil verilməli, qanunsuz rejim özünü buraxmalıdır. Əks təqdirdə, antiterror tədbirləri sona qədər davam etdiriləcək.

Xəbər verildiyi kimi, UNESCO-nun Dünya İrs Komitəsinin Səudiyyə Ərəbistanının Ər-Riyad şəhərində keçirilən (10-25 sentyabr) 45-ci sessiyasında ölkəmizlə bağlı iki mühüm qərar qəbul olunub.

Sentyabrın 17-də Azərbaycanın təbiət irsi ərazisi olan Hirkan meşələri UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edilib.

Hirkan meşələri Azərbaycanla qonşu İran tərəfindən birgə nominasiya kimi UNESCO komitəsinə təqdim edilib və transsərhəd nominasiyası 2021-ci ildə Dünya İrs Komitəsində baxılmaq üçün qeydə alınıb.

Nominasiya faytli ilə bağlı Dünya İrs Komitəsinin saytındakı məlumatda qeyd edildiyi kimi, Hirkan meşələri Xəzər dənizinin cənub-qərb və cənub sahillərini əhatə edən unikal meşə massividir və planetimizdə öz unikallığını qoruyub saxlayan nadir ekosistemlərdən biridir. Onlar Xəzər dənizi boyu uzanan eyni meşə qövşünə aiddir.

Tarixi milyon illərlə ölçülən unikal meşə massivi Azərbaycan Respublikasında Lənkəran və Astara rayonları ərazisində (Hirkan Milli Parkı), İran İslam Respublikasında Güllüstan, Mazandaran, Gilan vilayətlərində, həmçinin Şərqi Azərbaycan əyalətində yerləşir. Məlumatla görə, meşə massivinin ümumi sahəsi 31 710 hektar, bufer zonaları 117 357 hektar təşkil edir. Faunasına bəbir, canavar və qonur ayı yırtıcı heyvanların da daxil olduğu ekosistem çoxlu sayda nadir, yaşı 400-500 ilə çatan ağac növlərini əhatə edir.

Hirkan meşələri Azərbaycanın Dünya İrs Siyahısına daxil edilən ilk təbiət irsi abidəsidir. Bunadək Azərbaycandan sözügedən siyahıya üç mədəni irs ərazisi (İçərişə-

Altmış il gözlənilən tamaşa

Dünya səhnələrini fəth etmiş “Məhəbbət əfsanəsi” Bakıda nümayiş olunub

Görkəmli bəstəkar, Azərbaycanın və keçmiş SSRİ-nin Xalq artisti, akademik Arif Məlikovun “Məhəbbət əfsanəsi” baletinin paytaxtımızda uzun müddətdir gözlənilən nümayişi sentyabrın 18-də – Milli Musiqi Günündə Heydər Əliyev Sarayında keçirildi. Dünyanın bir çox səhnələrini fəth edən baletin nümayişi ilə həm də Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən Üzeyir Hacıbəyli XV Beynəlxalq Musiqi Festivalı açıldı.

“Məhəbbət əfsanəsi” təxminən 60 il aradan sonra bəstəkarın doğma şəhərində, Bakının baş səhnəsinə çıxıb. Dalbadal iki axşam (18-19 sentyabr) gerçəkləşən möhtəşəm təqdimat ecəzkar musiqi, səhnə quruluşu və tərtibatı ilə Milli Musiqi Günündə tamaşaçılar üçün gözəl hədiyyə olub.

Bu münasibətlə Heydər Əliyev Sarayının foyesində sərgi də təşkil edilib. Sərgidə “Məhəbbət əfsanəsi” baletinin indiyədək yayımlanan afişaları və Arif Məlikovun yaradıcılığına dair foto və məlumatlar nümayiş olunub.

Bakıdakı musiqi bayramına – “Məhəbbət əfsanəsi” baletinin təqdimatını izləmək üçün digər ölkələrdən qonaqlar da gəliblər. Onların arasında İtaliyanın ən böyük və məşhur konsert məkanlarından olan “Arena di Verona”nın bədii rəhbəri Stefano Trespidi, dünyaca məşhur “FAZIOLI” royyalları istehsal edən fabrikin yaradıcısı Paolo Fazioli, Rusiyanın məşhur balet artisti, “Məhəbbət əfsanəsi”ndə

Fərhad rolunun ifaçılarından biri olmuş Nikolay Siskaridze də var.

Rusiyanın Xalq artisti Nikolay Siskaridze tamaşanın nümayişindən əvvəl “Məhəbbət əfsanəsi”ndə oynadığı roldan danışaraq deyib: “Mən bu tamaşanın əsas ifaçılarından biri olmuşam. Böyük Teatrda işlədiyim dövrdə “Məhəbbət əfsanəsi” baletində

rol almaq çətin idi. Çünki bu, bir tərəfdən virtuoz, digər tərəfdən isə ən vacib ulduzların çıxış etdiyi tamaşadır. Bu rol çox erkən yaşda oynamaq mənim üçün qürurverici idi. Bir neçə dəfə bəstəkarın (Arif Məlikov – red.) gözü qarşısında rəqs etmək şansım oldu. Bu, mənim üçün ən böyük mükafatlardan biri idi. Bu gün

burada olmağımın səbəbi bən-zərsiz bəstəkarla olan sevgimdir. Hesab edirəm ki, bu, dünya musiqi mədəniyyətində balet üçün yazılmış möhtəşəm partituralardan biridir. Çox xoşbəxtəm ki, bu balet Arif Məlikovun vətəninə – Azərbaycanda səhnəyə qoyulur”.

davamı səh. 3-də

Üzeyir bəyin yaradıcılıq irsi əbədi yaşayacaq

Sentyabrın 18-də adını Azərbaycanın musiqi mədəniyyəti salnaməsinə qızıl hərflərlə yazdırmış dahi bəstəkar, musiqişünas, pedaqoq, publisist, ictimai xadim Üzeyir Hacıbəylinin (1885-1948) anadan olmasının 138-ci ildönümü tamam oldu. Bu gün böyük bəstəkarın şərəfinə ölkəmizdə milli musiqi bayramı kimi qeyd edilir.

Xatırladaq ki, 1995-ci il sentyabrın 18-də Prezident Heydər Əliyev dahi bəstəkar, Azərbaycan milli operasının banisi, böyük musiqişünas-alim, publisist və pedaqoq Üzeyir Hacıbəylinin “Azərbaycan musiqi sənətinin inkişafında misilsiz xidmətlərini

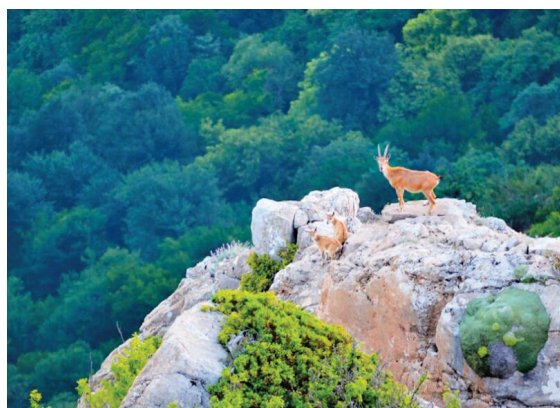
nəzərə alaraq və böyük sənətkara xalq ehtiramını və məhəbbətini təccsüm etdirmək məqsədilə” hər il sentyabr ayının 18-də “Üzeyir musiqi günü”nün keçirilməsi haqqında fərman imzalayıb.

2009-cu ildən isə Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə dahi bəstəkarın adı ilə şərəflənən ənənəvi beynəlxalq musiqi festivalı da keçirilir. Ənənəvi olaraq 18 sentyabrda açılan musiqi şöləri bu il 15-ci dəfə gerçəkləşir.

Mədəniyyət tariximizin bu əlamətdar gününün tədbirlər silsiləsi yenə I Fəxr xiyabanda Üzeyir bəyin məzarının ziyarət olunması ilə başladı.

davamı səh. 3-də

Xınalıq və Hirkan meşələri UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısında

hər, Qobustan, Şəkinin tarixi mərkəzi) salınımışdı.

Sentyabrın 18-də isə siyahıdakı mədəni irs məkanlarımızın sayı da artıb. Azərbaycanın “Xınalıq və Köç yolu mədəni landşaftı” nominasiyası UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edilib.

Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən hazırlanan nominasiya

ya əsasən “Xınalıq və Köç yolu mədəni landşaftı” ərazisi Quba rayonunun Xınalıq kəndi də daxil olmaqla, yerli əhalinin istifadə etdiyi ətraf yaylaq (Quba və Qusar) və Mərkəzi Aran bölgəsinə düşən qışlaq ərazilərini (Abşeron və Hacıqabul), həmçinin onların arasında uzunluğu 200 km-dən çox olan tarixi Köç yo-

lunu (Quba-Şamaxı-Qobustan) əhatə edir.

2021-ci ildə UNESCO-ya təqdim edilən sənədin əsasını Xınalıqın köçəri mədəniyyəti təşkil edir. “Xınalıq və Köç yolu mədəni landşaftı” 6 inzibati rayonun ərazisindən keçən ümumilikdə 44829,41 hektar irs ərazisindən və 109392,78 hektar bufer zona-

dan ibarətdir. Ərazidə köçərilərə aid qədim tarixi qəbiristanlıqlar, inanc yerləri, tarixi körpülər, bulaqlar kimi maddi mədəniyyət nümunələri var.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın mədəni irsi üçün əhəmiyyəti nəzərə alınaraq köç yolunun yerləşdiyi ərazinin qorunması və burada turizmin inkişaf etdirilməsi məqsədilə 4 sentyabr 2023-cü il tarixində ölkə başçısının sərəncamı ilə “Xınalıq və Köç Yolu” Dövlət Tarix-Mədəniyyət və Etnoqrafiya Qoruğu yaradılıb. Sərəncamla 2007-ci ildə yaradılmış “Xınalıq” Dövlət Tarix-Memarlıq və Etnoqrafiya Qoruğunun ərazisi və Qusar, Quba, Şamaxı, Qobustan, Abşeron və Hacıqabul rayonlarından keçən tarixi köç yolunun ərazisi “Xınalıq və Köç Yolu” Dövlət Tarix-Mədəniyyət və Etnoqrafiya Qoruğu elan edilib.

Azərbaycanlı rəssamın Özbəkistanda “Sevinc pıyaləsi”

səh. 5

Ölkəmizlə ICCROM arasında əməkdaşlıq müzakirə olunub

səh. 3

Elvin Hoca Qəniyev daha bir mükafat qazanıb

səh. 8

Əvvəli səh. 1-də

Məlumatda diqqətə çatdırılır ki, son bir neçə ayda Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən Azərbaycan Ordusunun mövqelərinin müxtəlif çaplı silahlardan sistemli şəkildə atəşə tutulması, ərazilərimizin minalanmasının davam etdirilməsi, döyüş mövqelərinin mühəndis cəhətdən təkmilləşdirilməsi, eləcə də səngər və sığınacaqların sayının artırılması gərginliyin artmasına səbəb olub.

Bu xüsusda, döyüş mövqelərinin şəxsi heyət, zirehli texnika, artilleriya qurğuları və digər atəş vasitələri ilə gücləndirilməsi, bölmələrin yüksək döyüşə hazırlanma səviyyəsinə gətirilməsi, səfərbərlik üzrə əlavə bölmələrin yaradılması, Azərbaycan Ordusunun bölmələrinə qarşı kəşfiyyat fəaliyyətlərinin genişləndirilməsi, mövqelərimizin dərinliyinə sizaraq minalardan təmizlənmiş ərazilərin və mülki təyinatlı yolların terror-təxribat məqsədilə yenidən minalanması kimi əməllər tərəfimizdən aparılan müşahidələrə təsbit edilib.

Qeyd olunur ki, sentyabrın 19-da Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki birləşmələrinin

kəşfiyyat-diversiya qrupları tərəfindən Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunda terror məqsədilə əvvəlcədən quraşdırılmış minanın partlaması nəticəsində Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə məxsus nəqliyyat vasitəsi sıradan çıxıb və mülki şəxslər həlak olub. Eyni zamanda DİN-in Daxili Qoşunlarının hərbi qulluqçılarını daşıyan nəqliyyat vasitəsinin də Ermənistan silahlı qüvvələrinin kəşfiyyat-diversiya qrupları tərəfindən quraşdırılmış minaya düşməsi nəticəsində hərbi qulluqçılarımız həlak olub və yaralanıb. Bu kimi faktlar Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı məqsədyönlü və planlı terror siyasətinin davamıdır.

“Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi dəfələrlə bəyan edib ki, 10 noyabr 2020-ci ildə imzalanmış üçtərəfli bəyanatın müddəalarına zidd olaraq Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin mövcudluğunu davam etdirməsi regional sülh və sabitlik üçün ciddi təhlükə mənəbidir.

Üçtərəfli bəyanatın müddəalarının təmin olunması, Qarabağ iqtisadi rayonunda törədilən gənşimiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, Ermənistan silahlı

Səbir etmək də bir yerə qədər...

Qarabağdakı qanunsuz hərbi birləşmələrlə anladıqları dildə “danışmaq” lazımdır

qüvvələrinin birləşmələrinin tərk silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdan dinc əhali, habelə bərpə-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlanılıb”, – deyə məlumatda vurğulanır.

Diqqətə çatdırılır ki, antiterror tədbirləri çərçivəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin ön xətt və dərinlikdə olan mövqeləri və uzunmüddətli atəş nöqtələri, eləcə də döyüş vasitələri və hərbi təyinatlı obyektləri yüksək dəqiqlikli silahların tətbiqi ilə sıradan çıxarılır: “Bir daha bildiririk ki, mülki əhali və infrastruktur obyektləri hədəfə alınmır, yalnız legitim hərbi hədəflər sıradan çıxarılır.

Keçirilən tədbirlər barədə Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığı və Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin rəhbərliyi məlumatlandırılıb”.

Gün ərzində Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri tərəfindən Qarabağ bölgəsində keçirilən lokal xarakterli antiterror tədbirləri davam edib.

Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, tədbirlər çərçivəsində yalnız legitim hərbi obyektlər və hərbi infrastruktur dəqiq silahlarla hədəfə alınır və sıradan çıxarılır. O cümlədən Xocalı rayonu və Qırmızı bazar istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin

birləşmələrinin uzunmüddətli atəş nöqtələri, döyüş vasitələri və hərbi təyinatlı obyektləri, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin Xankəndi-Xocalı yolunun yaxınlığında yerləşən 4-cü piyada briqadası vurulub, həmin ərazidə Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinə məxsus yanacaq-sürtgü anbarı, Xankəndi yaxınlığında “Tor” zənit-raket kompleksi və digər hədəflər məhv edilib.

Müdafiə Nazirliyinin məlumatında o da bildirilir ki, yaşayış yerlərinin yaxınlığında atəş vasitələrinin Ermənistan silahlı qüv-

vələrinin birləşmələri tərəfindən yerləşdirilməsini nəzərə alaraq ərazidə olan mülki əhalini hərbi obyektlərdən kənar durmağa və Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinə dəstək olmamağa çağırırıq. Bu barədə mobil SMS xidməti vasitəsilə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin erməni sakinlərinə məlumat göndərilib. Eyni zamanda səsgücləndirici texniki vasitələrlə əhali xəbərdar edilir və məlumat vərəqələri paylanılır.

“Azərbaycan Respublikasının qanunlarına və beynəlxalq humanitar hüquq normalarına

uyğun olaraq təhlükəsizliyinə zəmanət verilən inzibati, sosial, təhsil, tibbi, dini və digər obyektlərin mühafizə və müdafiəsi təşkil olunacaq.

Qadınlar, uşaqlar, qocalar, habelə fiziki məhdudiyyətli şəxslər və xəstələrə lazımı tibbi və digər yardımın göstəriləcək, onlar içməli su və ərzaqla təmin olunacaq.

Əhalinin təhlükəli ərazidən təxliyəsinin təmin etmək üçün Ləçin yolu üzərində və digər istiqamətlərdə humanitar dəhliz və qəbul məntəqələri yaradılıb”, – deyə nazirlik nəzərə çatdırıb.

Hədəf müstəsna olaraq qanunsuz hərbi birləşmələr və hərbi infrastrukturudur

Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) də sentyabrın 19-da Qarabağ bölgəsində qeyri-qanuni yerləşmiş erməni silahlı qüvvələrinin təxribatlarına qarşı cavab tədbirləri barədə bəyanat yayıb.

Bəyanatda diqqətə çatdırılır ki, sentyabrın 19-da Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki erməni silahlı qüvvələri bir sıra genişmiqyaslı hərbi təxribatlara və terror hücumlarına əl atıblar. Erməni silahlı qüvvələrinin bu kimi təxribatları davam etdirmək məqsədilə döyüş mövqelərini gücləndirməsi və bölmələrini yüksək döyüş hazırlığı səviyyəsinə gətirməsi Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən təsbit edilib.

Qarabağ iqtisadi rayonunda erməni silahlı qüvvələri tərəfindən gözlənilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, habelə üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının icrasının təmin olunması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin tərk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, dinc əhali, o cümlədən ərazidə aparılan bərpə-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması

və Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlanılıb.

Görülən tədbirlər çərçivəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin ön xətt və dərinlikdə olan mövqeləri və uzunmüddətli atəş nöqtələri, eləcə də döyüş vasitələri və hərbi təyinatlı obyektləri yüksək dəqiqlikli silahların tətbiqi ilə sıradan çıxarılır. Görülən tədbirlərin hədəfi müstəsna olaraq qanunsuz hərbi birləşmələr və hərbi infrastrukturudur.

Həç bir halda Azərbaycan tərəfi mülki əhalini hədəf almır. Bu xüsusda, erməni mülki əhalinin hərbi hədəflərdən uzaq durması zəruridir.

Azərbaycan tərəfi dəfələrlə bəyan edib ki, 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın müddəalarına zidd olaraq Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin mövcudluğunu davam etdirməsi regional sülh və sabitlik üçün ciddi təhlükə mənəbidir.

Bölgədə sülh və sabitliyə nail olmağın yeganə yolu erməni silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindən qeyd-şərtsiz və tamamilə çıxarılması, qondarma rejimin buraxılmasıdır.

Azərbaycanın dünyaya bəxş etdiyi dahi

Üzeyir Hacıbəyli və Milli Musiqi Günü ilə bağlı xarici mediada materiallar yayımlanıb

Xəbər verdiyimiz kimi, Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 18 sentyabr – Milli Musiqi Günü ölkəmizdə silsilə tədbirlərlə geniş şəkildə qeyd olundu.

Dahi bəstəkar, Azərbaycan professional musiqisinin banisi Üzeyir Hacıbəylinin (1885-1948) dünyaya göz açdığı günlə bağlı Azərbaycanın bir sıra ölkələrdəki səfirlik və konsulluqlarının təşkilatçılığı ilə həmin respublikaların radiolarında verilişlər efirə gedib.

Albaniya, İndoneziya, Küveyt, Efiopiya və digər ölkələrin radio dalğalarında Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, coğrafiyası və eləcə də Milli Musiqi Günü barədə geniş məlumat verilib. Üzeyir Hacıbəyli dühası, onun Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafına verdiyi töhfələrdən bəhs olunub.

Verilişlərdə Ümummilli lider Heydər Əliyevin mədəniyyətimizə diqqət və qayğısından, eləcə də Üzeyir Hacıbəyli irsinin təbliği istiqamətində atılan addımlardan söz açılıb. Bildirilib ki, Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin 1995-ci ildə imzaladığı fərmanla dahi bəstəkarın doğum günü Milli Musiqi Günü kimi təqvimimizə düşüb.

Verilişlərdə həmçinin 2009-cu ildən Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə ölkəmizdə Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalının keçirildiyi, bir sıra ölkələrdən ifaçı və kollektivlərin iştirak etdiyi diqqətə çatdırılıb. Bildirilib ki, bu il musiqi bayramı 15-ci dəfə gerçəkləşir. Radio dalğalarında Üzeyir bəyin ölməz musiqiləri də səsləndirilib.

təkcə Azərbaycanda deyil, Şərqdə opera janrının banisi olması, ölkəmizdə konservatoriya təsis etməsi, Azərbaycan Dövlət Həminin bəstəkarı olması kimi faktlardan söz açılır.

Yazılarda həmçinin diqqətə çatdırılır ki, 1995-ci ildən etibarən hər il Azərbaycanda Üzeyir Hacıbəylinin anadan olduğu gün – 18 sentyabr Milli Musiqi Günü kimi qeyd edilir. 2009-cu ildən isə sentyabr ayında Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı, eləcə də müxtəlif tədbirlər və mərasimlər keçirilir.

Üzeyir bəy soraqlı daha bir məqalə isə Rumiyanın “Agerpres” milli xəbər agentliyində yayımlanıb. Bu ölkədəki səfirimiz Hüseyn Nəcəfovun “18 sentyabr – Azərbaycan Milli Musiqi Günü” sərlövhəli məqaləsində də dahi bəstəkarın həyat və yaradıcılığı, ictimai fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verilir, əlamətdar günün tarixindən söz açılır. Yazıda Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 2009-cu ildən keçirilən Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı barədə də bəhs olunur.

Bəstəkarlar ittifaqında elmi konfrans

Sentyabrın 19-da Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında (ABİ) “Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayev: dostluq və həmkarlıq” mövzusunda elmi konfrans keçirildi.

Üzeyir Hacıbəyli XV Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində gerçəkləşən konfransda iki böyük bəstəkar, sırdaş və sənət yoldaşı Üzeyir Hacıbəyli (1885-1948) və Müslüm Maqomayevin (1885-1937) yaradıcılıqlarından söz açıldı.

Tədbirdə mədəniyyət nazirinin müaviri Cahangir Səlimxanov, Bəstəkarlar İttifaqının sədri Xalq artisti Fıraqiz Əlizadə və musiqişünaslar iştirak etdirdilər.

Xalq artisti Fıraqiz Əlizadə çıxış edərək konfransın aktual bir mövzuya – iki görkəmli musiqi xadiminin dostluğuna həsr olduğunu

bildirdi. Dedi ki, 18-28 sentyabr tarixlərində Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Üzeyir Hacıbəyli XV Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçirilir. Bu

nəzərdə tutulur. Sentyabrın 22-də İttifaqın Ü.Hacıbəyli adına konsert salonunda kamera musiqisi konserti keçiriləcək. Həminizi bu konsertə dəvət edirik”.

konfrans da festival çərçivəsində reallaşır: “Bəstəkarlar İttifaqının festival günlərində daha bir tədbiri

Daha sonra məruzələr dinlənilirdi. Dosent Leyla Zöhrabova “Azərbaycan bəstəkarlığı məkə-

binin yaranmasında Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayevin birgə fəaliyyəti”, professor Aytac Rəhimova “Xalq musiqimizin bərabər temperasiya sistemine keçməsinə Üzeyir Hacıbəylinin rolu”, professor Fəttah Xəlizadə “Azərbaycan musiqişünaslığı elminə Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayev töhfələri”, dosent Həbibə Məmmədova “Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayevin operalarında qəhrəmanlıq mövzusu”, dosent Rəuf Bəhməni “Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayevin yaradıcılığında xalq rəqslərimizin tədqiqi və istifadəsi məsələləri” və sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Səadət Təhmirazqızı “Üzeyir Hacıbəyli və Müslüm Maqomayev dostluğu məktublarını izi ilə” mövzularında məruzə etdilər.

Nurəddin

Niyazinin Mənzil-Muzeyində musiqili axşam

bir Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1994-cü il sentyabrın 18-də açılış mərasimində söylədiyi nitqin videoyazısı ilə başlayıb.

Sonra Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin direktoru Əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova və mənzil-muzeyin müdiri Əməkdar mədəniyyət işçisi Rza Bayramov çıxış ediblər.

Bədii hissədə Akademik Musiqili Teatrın artistləri Ülviyyə Əliyeva, Ruslan Mürşəlov, Kamil Həsənov (fortepiano), vokalçı Səvinc İbrahimova, Mircafer Mövsümməzadə (tar, vokal), Niyazi adına 22 nömrəli Uşaq musiqi məktəbinin şagirdi, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Elmira Daşsova (violin), Arzu Səfərova (fortepiano) və Bakı Musiqi Akademiyasının tələbəsi, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Fidan Əmişovanın (fortepiano) ifalarında konsert proqramı təqdim olunub.

Sentyabrın 18-də Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin filialı olan Niyazinin Mənzil-Muzeyində də Milli Musiqi Günü münasibətilə tədbir keçirilib.

Həmin gün muzeyin açılışının 29-cu ildönümünə təsadüf etdiyindən tədbir

Ölməz sənətkara ithaf olunan konsert

Böyük bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin dünyaya gəldiyi 18 sentyabrda – Milli Musiqi Günündə mədəniyyət ocaqlarında konsertlər, tədbirlər təşkil olunub.

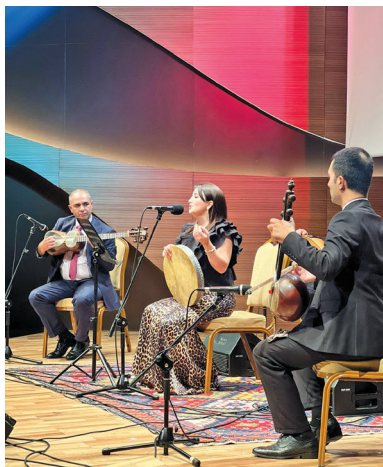
Əlamətdar günlə bağlı Beynəlxalq Muğam Mərkəzində (BMM) konsert proqramı keçirilib.

Konsertdən əvvəl BMM-in foyesində Milli Musiqi Gününa həsr olunan videoxülasə nümayiş olunub.

Musiqi axşamında mərkəzin solistləri – Əməkdar artistlər Səbuhi İbayev, Ehtiram Hüseynov, xanəndələr Hüseyn Məlikov, Ayşən Mehdiyeva, Vəfa Vəzirova və Günay İmamverdiyeva muğamlar və xalq mahnılarından ibarət rəngarəng proqramla çıxış ediblər.

Böyük maraqla qarşılanan və “açıq qapı” olan konsertin izləyiciləri sırasında paytaxt sakinləri ilə yanaşı, xüsusi qonaq qismində ahıllar evinin sakinləri və müharibə veteranları yer alıb.

Lale

Qarayevin evində Arif Məlikov haqqında kitabın təqdimatı

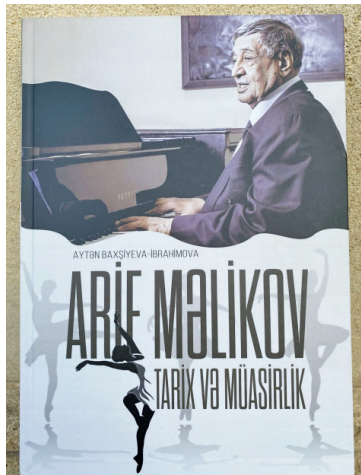
Sentyabrın 19-da Qara Qarayevin Ev-Muzeyində görkəmli bəstəkar Arif Məlikovun 90 illik yubileyinə həsr olunmuş sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Aytən Baxşıyeva-İbrahimovanın “Arif Məlikov: tarix və müasirlik” kitabının təqdimat mərasimi keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən müəllif Qara Qarayev kimi dahi bəstəkardan dərslər alan Arif Məlikovun

musiqimizdə, incəsənətimizdə yeni bir səhifə açdığını bildirib. Diqqətə çatdırılıb ki, kitabda Arif Məlikovun həyat və yaradıcılığına nə həsr olunmuş məqalələr və onunla bağlı xatirələr yer alıb. Kitabın sonuncu bölməsində Arif Məlikovun məzunlarının ürək sözləri və xatirələri verilib. Əlavəyə isə bəstəkarın əsərlərinin siyahısı daxildir. Kitab həm ixtisas-musiqi, həm də geniş oxucukütləsinə ünvanlanıb.

Tədbirdə Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin direktoru Əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova, Qara Qarayevin Ev-Muzeyinin müdiri Züleyxa Qarayeva-Bağırova və digər çıxış edənlər Arif Məlikovun yaradıcılıq irsi və yeni nəşr barədə fikirlərini bölüşüblər.

Tədbir Arif Məlikovun əsərlərindən ibarət konsert proqramı ilə davam edib, videoyazılar, sənədli kadrlar nümayiş olunub.

əvvəli səh. 1-də

Dahi bəstəkarın məzarı önündə

Mərasimdə mədəniyyət naziri Adil Kərimli, nazirliyin məsul əməkdaşları, tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimləri iştirak edirdilər.

Əvvəlcə dahi bəstəkarın məzarı üstünə çələng və tər çiçəklər düzüldü.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli mərasimə toplaşanları Milli Musiqi Günü münasibətilə təbrik edərək bildirdi ki, 18 sentyabr mədəniyyətimizin ən əlamətdar günlərindən biridir: “Bu gün dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin doğum günüdür. 18 sentyabr tarixi həmçinin böyük musiqi xadiminin şərəfinə ölkəmizdə Milli Musiqi Günü (“Üzeyir musiqi günü”) kimi qeyd olunur. Əlamətdar gün Üzeyir bəyin 110 illiyi münasibətilə Prezident Heydər Əliyevin 1995-ci il 18 sentyabr tarixli fərmanı ilə təsis edilib. Bununla bağlı ölkəmizdə hər il silsilə tədbirlər keçirilib, bəstəkarın mədəniyyətimiz qarşısında misilsiz xidmətləri yada salınır. Bu il də Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 18-28 sentyabr tarixlərində Üzeyir Hacıbəyli XV Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçiriləcək. Festival çərçivəsində müxtəlif tədbirlər təşkil

ediləcək, bir sıra ölkələrdən ifaçı və kollektivlər çıxış edəcək”.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri Xalq artisti Firəngiz Əlizadə dahi bəstəkarın ölməz irsindən söz açdı. Qeyd etdi ki, nə qədər ki, Azərbaycan xalqı var, dahi bəstəkarın ölməz irsi hər zaman yaşayacaq.

Çıxışlardan sonra mərasim iştirakçıları I Fəxri xiyabanda uyuyan Azərbaycan musiqisinin korifeylərindən Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Bülbül, Rəşid Behbudov, Niyazi və Müslüm Maqomayevin də məzarlarını ziyarət etdilər.

Mərasim iştirakçıları həmçinin Ümummilli lider, mədəniyyətimizin böyük hamisi Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini də əhtramlara anaraq məzarları üzərinə tər çiçək dəstələri düzdülər.

Milli Konservatoriyada tədbir

Milli Musiqi Günü'nün növbəti ənənəvi tədbiri Azərbaycan Milli Konservatoriyasında (AMK) keçirildi.

AMK-nın rektoru Xalq artisti Siyavuş Kərimi çıxış edərək

Üzeyir bəyin yaradıcılıq irsi əbədi yaşayacaq

Üzeyir Hacıbəylinin adı ilə bağlı olan Milli Musiqi Günü'nün önəmindən, dahi bəstəkarın yaradıcılığından, Azərbaycan musiqisinin inkişafında xidmətlərindən danışdı: “Fikrimcə, dünyada ən yaxşı beş musiqi mədəniyyəti varsa, onlardan biri də Azərbaycanın zəngin musiqi mədəniyyətidir. Musiqimiz səsləndirildiyi hər bir ölkədə böyük maraqla qarşılanır”.

Mədəniyyət nazirinin müavini Murad Hüseynov Üzeyir Hacıbəylinin doğum günü şərəfinə təsis olunan Milli Musiqi Günü'nün hər il təntənə ilə qeyd olun-

duğunu bildirdi, bayram münasibətilə musiqisevərləri təbrik etdi.

Sonra musiqi proqramı təqdim edildi. Azərbaycan Milli Konservatoriyasının tələbələrindən ibarət “Buta” xalq çalğı alətləri orkestri (bədi rəhbər və dirijor Aysel Bağirova) tərəfindən Üzeyir Hacıbəylinin “Leyli və Məcnun” operasından “Müqəddimə” təqdim edildi. Orkestrin müşayiəti ilə Əməkdar artist Təyyar Bayramov, xanəndələr Arzu Əliyeva və Aytən Məhərrəmovanın ifasında “Qarabağ şikəstəsi” səsləndirildi.

BMA-da konsert

Sentyabrın 18-də Milli Musiqi Günü'nün daha bir tədbiri dahi bəstəkarın adını daşıyan Bakı Musiqi Akademiyasında (BMA) gerçəkləşdi.

BMA-nın rektoru Xalq artisti Fərhad Bədəlbəyli Üzeyir Hacıbəylinin mədəniyyət tariximizdə yerindən danışdı. Dedi ki, Azərbaycanın zəngin musiqi mədəniyyətini, Üzeyir bəyin ənənələrini yaşatmalı və inkişaf etdirməliyik.

Daha sonra konsert proqramı təqdim olundu.

Konsertdə Müdafiə Nazirliyinin Əlahiddə Nümunəvi Orkestri (bədi rəhbər və baş dirijor Xalq artisti, general-mayor Yusif Axundzadə), Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası (bədi rəhbər Xalq artisti Gülbacı İmanova), Əməkdar artist Xəymə Mustafazadə, solistlər Aynur İsgəndəri, Kənan Qədimov və başqaları çıxış etdilər.

Proqramda Ü.Hacıbəylinin “Koroğlu” operasından “Uvertüra” və “Rəqs”, “Ey Vətən”, M.Maqomayevin “Odlar yurdu”, F.Bədəlbəylinin “Anamiz Azərbaycan”, R.Axundzadənin “Qələbə marşı” əsərləri və “Heyratı” zərbi muğamı səsləndirildi.

Nurəddin

Altmış il gözlənilən tamaşa

Dünya səhnələrini fəth etmiş “Məhəbbət əfsanəsi” Bakıda nümayiş olunub

əvvəli səh. 1-də

Arif Məlikovun mədəniyyət tariximizdə böyük bir izi olduğunu qeyd edən Xalq artisti, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının prorektoru Təranə Muradova “Məhəbbət əfsanəsi” baletinin dünyanın məşhur teatrlarında səhnəyə qoyulduğunu söyləyib. “Azərbaycan xoreoqrafiya sənətində bir çox istedadlı balet ustaları və xoreoqraflar var. Ümid edirəm ki, bu sənət həmşiyə inkişaf edəcək və dünyada öz sözünü deyəcək”, – deyə o əlavə edib.

Xalq rəssamı Ömər Eldarov “Məhəbbət əfsanəsi” baleti barədə təəssüratlarını bölüşərək deyib: “Bu möhtəşəm balet istedadlı ustaların səyləri nəticəsində ərsəyə gəlib və qısa zamanda uğur qazanıb. Arif Məlikov dünyanı öz yaradıcılığı ilə tanımaq üçün yaşayırdı və o, bunu bacardı”.

Təqdimat mərasimində iştirak etməkdən şərəf hissi duyduğunu bildiren Çinin ölkəmizdəki səfiri xanım Qo Min Azərbaycanın zəngin mədəniyyətə malik olduğunu deyib: “Əminəm ki, baletli izlədiyim zaman Azərbaycan mədəniyyətinin incəliklərini hiss edəcəyəm. Bu tamaşanı yenidən görməkdən çox məmnunam. Ümid edirəm ki, gələcəkdə “Məhəbbət əfsanəsi” çinli tamaşaçılara da nümayiş olunacaq”.

“Məhəbbət əfsanəsi”nin Heydər Əliyev Sarayındakı budəfəki təqdimatına uzun müddətdir hazırlıqlar görüldü və bir aydan çox idi məşqlər gedirdi.

Tamaşa 1961-ci ildə olduğu kimi, yenə də məşhur rəssam Simon Virsaladzenin eskizləri əsasında səhnələşdirilib. Tarixi təqdimat üçün Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Simon Virsaladzenin orijinal eskizləri əsasında 200-dən çox kostyum, həmçinin dekorasiya və rekvizitlər hazırlanıb.

Unudulmaz təqdimatda Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı truppasının və Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblının artistləri ilə yanaşı, xarici teatrlardan dəvət olunan solistlər də yer alıb.

Gecəni Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru Xalq artisti Fərhad Bədəlbəyli və Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının direktoru Xalq artisti Yusif Eyvazov açıblar.

F.Bədəlbəyli çıxışında Arif Məlikovun məşhur əsərinin Azərbaycanda səhnələşdirilməsini çoxdan arzuladığını deyib: “1962-ci ildə Bakıda ilk dəfə “Məhəbbət əfsanəsi” baleti səhnəyə qoyulanda mənim 15 yaşıım var idi. O zaman bütün məşqlərdə iştirak etmişdim. Bu balet böyük uğur

qazandı və demək olar, bütün ölkələrdə nümayiş olundu. Heydər Əliyev Fonduna və Mədəniyyət Nazirliyinə çox minnətdaram ki, illər sonra bu tamaşa yenidən Bakıda nümayiş olundu...”.

Beləliklə, illər sonra “Məhəbbət əfsanəsi” baleti Bakı səhnəsinə qayıdıb.

Tamaşada əsas partiyaları – şahzadə Məhmənbənovu Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının aparıcı solisti, balet artistlərinin beynəlxalq müsabiqələrinin laureatı, Prezident mükafatçısı Ayan Eyvazova, Fərhad Rusiya Böyük Teatrının baş baletmeysteri Rusiyanın Əməkdar artisti Ruslan Proninin quruluşunda təqdim edilir. Əsər ilk dəfə səhnəyə qoyulanda dirijoru maestro Niyazi olub. Heydər Əliyev Sarayında isə “Məhəbbət əfsanəsi”nin əsrərngiz musiqisi Xalq artisti Nəzir Ağigözəlovun dirijorluğunda Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin ifasında təqdim edildi.

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının direktoru Xalq artisti Yusif Eyvazov səhnə əsəri haqqında fikirlərini jurnalistlərlə bölüşüb: “Bu gün bizim üçün tarixi bir gündür. Belə bir tədbirin təşkilinə görə Heydər Əliyev Fonduna təşəkkürümü bildirirəm. Azərbaycan mədəniyyətinə verdikləri dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya minnətdaram. Əminəm ki, unudulmuş bir əsərin yerli truppamızın iştirakı ilə Azərbaycan səhnəsinə qayıdırsaydı sonuncu olmayacaq”.

Arif Məlikov “Məhəbbət əfsanəsi” baletini tanınmış türk şairi Nazim Hikmətin “Fərhad və Şirin” dramı əsasında yazdığı librettoya bəstələyib. Nazim Hikmət isə əsəri dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin “Xosrov və Şirin” poemasından ilhamlanaraq qələmə alıb. Arif Məlikov faciəli sevgi və fədakarlıqdan bəhs edən əsərə musiqi şəklinə yeni həyat qazandırıb. Bəstəkar 3 pərdə, 7 şəkildən ibarət əsər üzərində 1958-ci ildən işləməyə başlayıb və onu iki ilə bitirib.

“Məhəbbət əfsanəsi” baletinin premyerası 1961-ci il martın 23-də Leningrad Opera və Balet Teatrında (indiki Sankt-Peterburq Dövlət Akademik Mariinski Teatrı), bir qədər sonra isə Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının səhnəsində keçirilib. Haqlı olaraq sədəvr adlandırılan bu baletə məşhur baletmeyster, SSRİ Xalq artisti Yuri Qriqoroviç

quruluş verib. İndiki Bakı premyerası isə Qriqoroviçin köməkçiləri baletmeyster-rejissor Oksana Svetitskayanın və Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının baş baletmeysteri Rusiyanın Əməkdar artisti Ruslan Proninin quruluşunda təqdim edilir. Əsər ilk dəfə səhnəyə qoyulanda dirijoru maestro Niyazi olub. Heydər Əliyev Sarayında isə “Məhəbbət əfsanəsi”nin əsrərngiz musiqisi Xalq artisti Nəzir Ağigözəlovun dirijorluğunda Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin ifasında təqdim edildi.

“Məhəbbət əfsanəsi” baletini bu günədək müxtəlif ölkələrin 60-dan çox teatrında dəfələrlə görkəmli baletmeysterlərin quruluşunda oynanıb. Səhnə əsəri ABŞ, Almaniya, Avstriya, Bolqarıstan, Böyük Britaniya, Braziliya, Çexiya, Estoniya, Finlandiya, Fransa, İtaliya, Qazaxıstan, Misir, Özbəkistan, Polşa, Rumıniya, Slovakiya, Türkiyə, Ukrayna, Yaponiya və digər ölkələrdə rəğbətlə qarşılanıb.

Tamaşanın dirijoru Yalçın Adıgözəlov təəssüratını bölüşərək bildirdi ki, bu gün belə bir möhtəşəm səhnədə Üzeyir Hacıbəyli XV Beynəlxalq Musiqi Festivalının açılması çox əlamətdardır: “Uzun illər bu hadisənin arzusundadır idik. Təəssüf olsun ki, bu gün Arif müəllim aramızda deyil, amma əminəm, onun ruhu şadıddır. Bu dünyəşöhərlə əsər bundan sonra bizim səhnəmizdə daim yaşayacaq. Bu gün burada çox böyük bir heyət – 500-ə yaxın sənətkar çalışdı. Bizim fəxr edəcək bir çox əsərlərimiz var, amma “Məhəbbət əfsanəsi” bütün dünyanı fəth edib. Bu gün hamı üçün heyecanlı, məsuliyyətli bir gün, eyni zamanda böyük bir bayram oldu”.

Səhnə əsərinin quruluşçu baletmeysterləri Ruslan Pronin və Oksana Svetitskaya “Məhəbbət əfsanəsi” baletinin ilk dəfə Rusiyada səhnəyə qoyulduğunu və 1961-ci ildə Leningrad Teatrında baş tutan ilk tamaşa ilə Azərbaycan arasındakı əlaqəni vurğulayıblar. Qeyd ediblər ki, məhz buna görə də hamı Azərbaycan, həm də Rusiya balet rəqqasları ilə işləmək ideyası yarandı. Bu, həmçinin qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi üçün mühüm imkandır.

Tamaşanın əsas rollarının ifaçıları Denis Rodkin və Mariya Vinqradova da jurnalistlərə müsahibələrində səhnə əsəri ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər. “Tamaşa çox yaxşı keçdi. Şadam ki, Denislə Bakıya gəldim, bu möhtəşəm tamaşanın premyerasını rəqs etdim”, – deyərək Mariya Vinqradova qeyd edib.

Bakıya səfər etməsindən məmnunluğunu bildiren Denis Rodkin isə deyib: “Bakıda olmaq mənim üçün çox xoşdur. Çünki bura görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Arif Məlikovun Vətənidir. 2014-cü ildə Yuri Qriqoroviç “Məhəbbət əfsanəsi”nin yeni redaksiyası üzərində çalışarkən onunla şəxsən işləmək şansım oldu. Onu da qeyd etmək istərdim ki, Bakıda orkestr fərqli səslənir. Çünki doğma divarlar arasında səslənir. Azərbaycan tamaşaçısı çıxışımı zı yüksək qiymətləndirdi”.

Qeyd edək ki, Arif Məlikovun şah əsəri olan “Məhəbbət əfsanəsi”nin “Heydər Əliyev ili”ndə təqdim oluması təsadüfi deyil. 2023-cü il Ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümü, görkəmli bəstəkar Arif Məlikovun isə 90 illik yubileyidir. Heydər Əliyev görkəmli bəstəkar Arif Məlikovu bir sənətkar və insan kimi yüksək dəyərləndirirdi. Arif Məlikov isə Ümummilli liderə sevgi və əhtramını öz yaradıcılığında da əks etdirib və “Əbədiyyət” adlı 8-ci simfoniyasını ona ithaf edib.

Ölkəmizlə ICCROM arasında əməkdaşlıq müzakirə olunub

Səudiyyə Ərəbistanının Ər-Riyad şəhərində keçirilən UNESCO-nun Dünya İrs Komitəsinin 45-ci sessiyası çərçivəsində Mədəniyyət Nazirliyinin nümayəndə heyəti Mədəni Mülkiyyətin Qorunması və Bərpasının Öyrənilməsi üzrə Beynəlxalq Mərkəzin (ICCROM) rəhbərliyi ilə görüşüb.

ICCROM-un böyük direktoru (senior director) Cozef Kinq (Joseph King) Azərbaycana səfərlərini məmnunluqla xatırlayaraq ölkəmizin mədəni irsi ilə bağlı təəssüratlarını bölüşüb, yeni əməkdaşlıq imkanlarından söz açıb.

Mədəniyyət nazirinin müavini Səadət Yusifova səmimi sözlərə görə təşəkkürünü bildirərək Azərbaycan üçün mədəni irsin qorunmasının əhəmiyyətindən danışib, restavrsiya və konservasiya ekspertlərinin hazırlanması istiqamətində təşkilatın institusional dəstək mexanizmləri ilə maraqlanıb.

Görüşdə ölkəmizlə ICCROM arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi, mədəni irs nümunələrinin qorunması və bərpası sahəsində təcrübə mübadiləsi, bu məqsədlə təlim və seminarların birgə təşkili ilə bağlı məsələlər müzakirə olunub.

Üzeyir ocağında Milli Musiqi Günü

Sentyabrın 18-də Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyində dahi bəstəkarın anadan olmasının 138-ci ildönümü və Milli Musiqi Günü ilə bağlı tədbir keçirildi.

Muzeyin direktoru Xalq artisti Sərdar Fərəcov tədbiri açaraq Üzeyir bəyin zəngin yaradıcılığından, xalq tərəfindən sevilməsindən söz açdı.

Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünas Ziyadxan Əliyev dahi bəstəkarın irsinin tükənməz mədəni xəzinə olduğunu bildirdi, onun yaradıcılığının daha dərinindən araşdırılmasının əhəmiyyətini qeyd etdi. Sənətsünas həmçinin yeni işi üzə görən “Üzeyir Hacıbəyli təsviri sənətdə” kitabından danışdı, nəşrin bir nüsxəsini muzeyə hədiyyə etdi.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri Xalq artisti Firəngiz Əlizadə dedi ki, hər dəfə Üzeyir bəyin ocağına gələndə qəlbimi qaribə hissələr bürüyür: “Fikrim uzaq keçmişə – Üzeyirli günlərə qayır. Yadıma ötən əsrin birinci yarısından dahi bəstəkarın yaradıcılıq axtarıqları, mənfur erməni rejissorunun onu aldatmaq, əsərlərinə sahib çıxmaq cəhdi, Ü.Hacıbəylinin müəllif hüquqlarının pozulması ilə bağlı İ.Stalinə yazılı şəkildə müraciəti düşür...”.

Firəngiz Əlizadə Bəstəkarlar İttifaqının ingilis dilində hazırladığı beş kitabın işıq üzə gəldiyünü diqqətə çatdırdı. Bildirdi ki, kitablardan ikisi Ü.Hacıbəyliyə həsr edilib. Onlardan biri V.Molotovun Ü.Hacıbəylinin müəllif hüquqlarının pozulması ilə bağlı məktubunu İ.Stalinə oxuması ilə başlayır...

Tədbirdə daha sonra rəssam Yaşar Səmədov Ü.Hacıbəyliyə həsr etdiyi əsərini ev-muzeyə bağışladı, rəsmi rəsəyə gəlməsinə danışıdı. Şairə Nazlı Yaşar bəstəkarı ithaf etdiyi şerini oxudu.

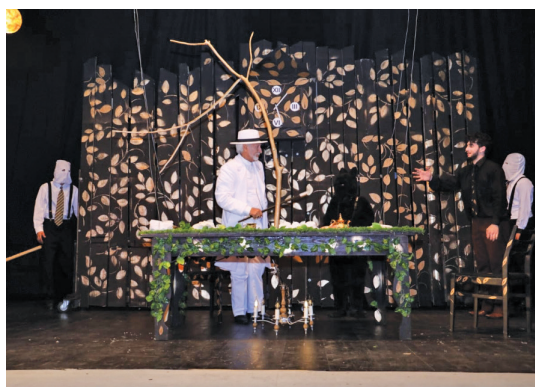
Çıxışlardan sonra musiqi nömrələri təqdim olundu. Əməkdar artist Fərid Əliyev, Fatimə Cəfərzadə və başqalarının ifasında dahi bəstəkarın “Arazbarı”, “Aşıqsayağı”, “Arşın mal alan” operasından müqəddimə və s. əsərlər səsləndirildi. Bütün ifalar alqışlarla qarşılandı.

S.Fərəcov

Lənkəran teatrında mövsümü

“Müqəssir” açılıb

Sentyabrın 17-də Lənkəran Dövlət Dram Teatrında yeni mövsümün açılışı olub. Yaradıcı kollektiv sənətsevərlərin görüşünə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Kimdir müqəssir?” pyesi əsasında hazırlanan tamaşa ilə gəlib.

Nümayişdən önce teatrın direktoru vəzifəsini icra edən İntiqam Hacılı qısa olaraq keçən mövsümdə görülmüş işlər və gələcək hədəflər barədə danışıb. Bildirilib ki, sentyabr və

oktyabr aylarında daha iki tamaşanın premyerası nəzərdə tutulur. Teatrın baş rejissoru Anar Babalı, Əməkdar artist Suciyyəddin Mirzəyev və Şarud Mehdiyeva da tamaşaçılara və teatrın əməkdaşlarına ürok sözlərini çatdırıblar.

Sonra rejissor Abdulla Elşadlının Ə.Haqverdiyevin əsəri əsasında səhnələşdirdiyi “The müqəssir” tamaşası nümayiş etdirilib. Rejissorun debüt tamaşası olan səhnə işində rolları Xalq artisti Qabil Quliyev, artistlər Saleh Özimzadə, Aysən Əsədova, Məleykə Cəfərova, Teymur Hacızadə, Vəfa Hacızadə və Günel Abbaszadə canlandırıb. Tamaşanın musiqi tərtibatını bəstəkar Azər Hacıəsgərli verib. Quruluşçu rəssam Tərlan Sadıqov, rəssam Nərgiz Baxışzadə, geyim üzrə rəssam Güli Süleymanlıdır.

Naxçıvanda “Qatarın altına atılan qadın” və daha iki premyera olacaq

Cəlil Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Milli Dram Teatrı yeni mövsümə sentyabrın 22-də M.F.Axundzadənin “Lənkəran xanının vəzirini” tamaşası ilə başlayacaq.

Teatrda bu ilin repertuarı üçün nəzərdə tutulan iki səhnə əsərinin – Xalq yazıçısı Elçinin “Şəks-pir” (rejissor Həcər xanım Məmmədova) və fransız dramaturqu Jan Batist Molyerin

“Skapenin kələkləri” (rejissor Mir Qabil Əkbərov) tamaşalarının məşqlərinə də başlanılıb.

Bundan başqa, gənc rejissor Əlisahib Cəlil Xalq yazıçısı Afaq Məsudun “Qatarın altına atılan qadın” pyesini plandankənar tamaşa kimi hazırlayır.

Hər üç səhnə əsəri ilin sonunadək tamaşaçıların ixtiyarına veriləcək.

Şuşa teatrında Molla Nəsrəddin axtarılır

Sentyabrın 16-da Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrının kollektivi də yeni mövsümdə tamaşaçılarla görüşüb. Yaradıcı heyət sənətsevərlərin qarşısına “Molla Nəsrəddini tapın” adlı yeni tamaşa ilə çıxıb.

Jalə Novruzun eyniadlı əsəri əsasında səhnəyə qoyulan tamaşanın quruluş müəllifi teatrın baş rejissoru Əməkdar artist Loğman Kərimov, quruluşçu rəssamı Valeh Məmmədov,

musiqi tərtibatçısı Ağasəlim Feyzullayevdir.

Molla Nəsrəddin rolunu Əməkdar artist Teymur Məmmədov, Mollanın arvadı rolunu isə Xalq artisti Şükufə Musayeva ifa edirlər. Digər rolları Rəsəf Mehdiyev, Hamlet Qənberov, Dürdanə Dünyamaliyeva, Təranə Əliyeva, Nihad Heybətov, Mobil Qurbanov, Vüsal Məmmədov, Sevinc Ağayeva, Bahar Həmzəyeva, Gündüz Qasimov və Orxan Abışov canlandırırlar.

Yaradıcı heyət həmçinin Mədəniyyət Nazirliyinin Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100, Azərbaycan peşəkar milli teatrının yaranmasının 150 illiyinə həsr edilmiş silsilə tədbirlər planı çərçivəsində 20 sentyabrda Masallıda teatrsevərlərlə görüşəcək. Rayon Mədəniyyət Mərkəzində (saat 14:00) Xanımna Əlibaylının “Dovşanın ad günü” əsərinin tamaşası göstəriləcək.

Sumqayıtda “Cığır” romanının təqdimatı

Sumqayıt şəhər Poeziya evində tanınmış yazıçı-publisist Yunus Oğuzun “Cığır” tarixi romanının təkrar nəşrinin təqdimatı və Milli Qəhrəman, general-mayor Polad Həşimovun ailə üzvləri ilə görüş keçirilib.

Poeziya evinin direktoru İbrahim İlyaslı roman haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, tarixi roman Şuşa şəhərinin salınmasının 270 illiyinə və 44 günlük Vətən müharibəsinə ithaf olunub.

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Elnarə Qarağəzova, Yazıçılar Birliyi Sumqayıt bölməsinin sədri Gülnarə Cəmaləddin və başqaları əsər haqqında fikirlərini bölüşüblər. Müəllifin əsərlərində vətənpərvərlik mövzusunun aparıcı xətlərdən biri olduğu vurğulanıb, romanda general-mayor Polad Həşimovun obrazının yaradılmasının bu baxımdan əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb.

Sonda Yunus Oğuz iştirakçıların suallarını cavablandırıb, onlara “Cığır” romanını və yeni nəşr olunmuş “Mən Şuşada yazıram” kitabını hədiyyə edib.

Regional idarələrin mədəniyyət ocaqlarında Milli Musiqi Günü

Ağdam Musiqi Kollecinin təşkilatçılığı ilə Quzanlı qəsəbəsindəki Muğam Mərkəzində 18 sentyabr – Milli Musiqi Günü münasibətilə konsert proqramı təqdim olunub.

Ağdam Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vəqif Həsənov və kollecin direktoru Əməkdar artist Fəhruz Səxavət Üzeyir Hacıbəylinin həyat və yaradıcılığından bəhs edib, milli musiqimizin inkişafında dahi bəstəkarın yaratdığı sənət məktəbinin rolunu xüsusi vurğulayıblar.

Tədbir Ağdam Musiqi Kollecinin “Qarabağ” instrumental ansamblının müşayiəti ilə kollecin müəllim və tələbələrinin ifasında konsert proqramı ilə davam edib.

Quba-Xaçmaz RMI-nin təşkilatçılığı ilə Milli Musiqi Gününe həsr olunmuş konsert proqramları təşkil edilib. Quba, Xaçmaz,

Qusar, Şabran və Siyəzən rayon Mədəniyyət mərkəzlərində təşkil edilmiş konsert proqramlarında yerli incəsənət ustaları və Uşaq İncəsənət Festivalının final mərhələsinə vəsiqə qazanmış iştirakçılar çıxış ediblər.

Xaçmaz Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində “Heydər Əliyev və Azərbaycan musiqisi” adlı tədbir təşkil edilib. Qeyd olunub ki, Ulu öndərin musiqi, eyni zamanda mədəniyyətin digər sahələrinə göstərdiyi qayğı nəticəsində Azərbaycan mədəniyyəti özünün intibah dövrünü yaşayıb.

Dünyanın ən böyük səhnələrində Azərbaycan bəstəkarlarının opera və baletləri oynanılıb, ədiblərimizin ən məşhur əsərləri səhnələşdirilib. Xalqımızın əvəzolunmaz milli sərvəti olan muğamı bütün dünya tanıyıb.

Prezident Heydər Əliyevin müvafiq fərmanı ilə 18 sentyabr Üzeyir Hacıbəylinin doğum günü Milli Musiqi Günü kimi təsis olunub.

Milli Musiqi Günü münasibətilə Qəbələ regional “ASAN Xidmət” Mərkəzinin təşkilatçılığı, rayon Uşaq incəsənət məktəbi və Mədəniyyət Mərkəzinin birgə əməkdaşlığı ilə konsert təşkil olunub. Konsertdə milli rəqslər ifa olunub, Üzeyir Hacıbəylinin və digər bəstəkarların əsərlərindən ibarət proqram maraqla qarşılanıb.

Şirvan şəhər Heydər Əliyev Mərkəzi və şəhər Uşaq musiqi məktəbinin birgə təşkilatçılığı ilə Milli Musiqi Günü münasibətilə tədbir-konsert keçirilib.

Salyan rayon Mədəniyyət Mərkəzi, Kürqaraqaşlı kənd Diyarşünaslıq evi, Beştalı, Cəngan və Ərəbqardaşbəyli kənd klubları kitabxanalarla birgə “Musiqi ruhun qidasıdır” adlı tədbir təşkil ediblər.

Salyan şəhər Qulu Əsgərov adına Uşaq incəsənət məktəbində keçirilən konsertdə müəllim və şagirdlərin ifasında Azərbaycan və dünya klassiklərinin əsərləri səsləndirilib.

Biləsuvar şəhər şəhid Orxan Əkbərov adına Uşaq incəsənət məktəbində keçirilən tədbirdə musiqi sənətindən söz açılib, yerli bəstəkarların əsərləri ifa edilib.

Ələmdar gün münasibətilə Hacıqabul şəhər Uşaq musiqi məktəbində isə dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin əsərlərindən ibarət konsert proqramı təşkil olunub.

Şərqi Zəngəzur Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyindəki Cəbrayıl şəhər Uşaq

musiqi məktəbində (müvəqqəti olaraq Bakı şəhərində yerləşir) də Milli Musiqi Gününe həsr olunan tədbir təşkil olunub. Məktəbin direktoru Vüsal Zamanov dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin yaradıcılığından bəhs edib.

Tədbirin bədii hissəsində Mədəniyyət, Elm və Təhsil nazirlikləri və Heydər Əliyev Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr edilən I Uşaq İncəsənət Festivalının finalçıları və müxtəlif müsabiqə laureatlarının ifasında musiqi nömrələri səslənib.

Sonda festivalın finalına çıxan şagirdlərə məktəb adından fəxri fərmanlar təqdim edilib.

Naxçıvan MR Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə C.Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Milli Dram Teatrında Milli Musiqi Gününe həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Naxçıvan MR mədəniyyət nazirinin müavini Həsən Seyidov dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin həyat və yaradıcılığından bəhs edib, ələmdar günün tarixindən söz açıb.

Qeyd olunub ki, Üzeyir Hacıbəyli bütün müsəlman Şərqində opera sənətinin əsasını qoyub. Bir-birinin ardınca yazdığı opera və operettaları, marşları, kantatları, mahnı və romansları, kamera və xor üçün əsərləri ilə musiqi xəzinəmizi zənginləşdirib.

Bildirilib ki, Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə sentyabrın 18-dən 28-dək keçirilən Üzeyir Hacıbəyli XV Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının Simfonik orkestri Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında konsert proqramı ilə çıxış edəcək.

Sonda konsert proqramı təqdim olunub.

Hazırladı: N.Məmmədli

“Sənətkar ömrü”

Kinorejissor Xəmis Muradovun 80 illiyi qeyd olunub

Qax rayon Mədəniyyət Mərkəzində Xalq artisti, kinorejissor, ssenarist, Prezident təqaüdcüsü Xəmis Muradovun 80 illiyi ilə əlaqədar “Sənətkar ömrü” adlı tədbir keçirilib.

Tədbirdə yubilyarın həyat və yaradıcılığından bəhs edilib. Diqqətə çatdırılıb ki, o, 1943-cü il sentyabrın 15-də Qax rayonunun Qaxmuğal kəndində anadan olub. Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunda (indiki ADMIU) rejissor ixtisası üzrə təhsil alıb. 1966-cı ildən C.Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında əmək fəaliyyəti-

nə başlayıb. 1969-1971-ci illərdə Moskva-da “Ali rejissorlar və ssenaristlər kursu”nda təhsilini davam etdirib. “Torpaq. Dəniz. Od. Səma” (1967) və “Qanun naminə” (1968) filmlərində rejissor assistenti kimi çalışıb. O, Ş.Mahmudbəyovun 1969-cu ildə lentə aldığı “Şərikli çörək” filminə ikinci rejissor olub.

Xəmis Muradov 50-dən artıq sənədli film, 20-ə yaxın sənədli ekran işinin ssenari müəllifidir. 1988-2001-ci illərdə “Salnamə” sənədli filmlər studiyasına rəhbərlik edib. 2002-2011-ci illərdə isə “Azərbaycanfilm” kinostudiyasının direktoru olub.

Gecədə Qax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Musa Şəkiliyev, sənətsevərlər çıxış edərək yubilyara təbriklərini çatdırıblar. Sonda bədii proqram təqdim olunub.

“Hüseyn Arif, xatırla məni”

İştirakçılar əvvəlcə mərkəzin foyesində Hüseyn Arifin şəxsi əşyalarından ibarət sərgi ilə tanış olublar.

Çıxışlarda XX əsr Azərbaycan poeziyasının görkəmli nümayəndəsi, Dövlət mükafatı laureatı, Xalq şairi Hüseyn Arifin həyat və fəaliyyətidən ətraflı söhbət açılib. Qeyd olunub ki, Hüseyn Arif xalqımızın zəngin bədii-poetik irsi zəminində dəyərli əsərlər yaradıb. Şairin təbii və canlı dili ilə seçilən əsərlərində həyatın öz nəfəsi duyulur.

Sonra rəssam Fərman Hüseynov işlədiyi şairin portretini Hüseyn Arifin Ev-Muzeyinə hədiyyə edib.

Tədbir Hüseyn Arifin sözlərinə bəstələnmiş mahnıların ifası ilə davam etdirilib.

Ağstafa rayon Mədəniyyət Mərkəzində Xalq şairi Hüseyn Arifin (1924-1992) yaradıcılığına həsr olunmuş tədbir keçirilib. “Hüseyn Arif, xatırla məni” adlı tədbirdə Qazax-Tovuz RMI-nin rəisi Nürəddin Mehdiyev, rayon İcra Hakimiyyətinin məsul işçiləri, mədəniyyət işçiləri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Şəhadətin ildönümü

2022-ci il 12-13 sentyabr tarixlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanla sərhəddə törətdiyi genişmiqyaslı təxribatın qarşısını alarkən şəhid olanlardan biri də leytenant Vüsal Məlikovdur.

Bu günlərdə şəhidin il mərasimi keçirilib. Lərik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əkbər Abbasov, Milli Məclisin deputatı İqbal Məmmədov, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, şəhid ailələri, müharibə veteranları və ictimaiyyət nümayəndələri Vüsal Məlikovun məzarını ziyarət ediblər.

V.Məlikov 2000-ci il yanvarın 1-də Lərik rayonunun Almu kəndində anadan olub. Onun qəhrəmanlıq yolu gənc nəsillər üçün nümunədir.

Zəfər Orucoğlu

Azərbaycan və Özbəkistanın incəsənət muzeyləri əməkdaşlığı genişləndirir

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi və Özbəkistan Dövlət İncəsənət Muzeyi arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanıb. Sentyabrın 15-də Özbəkistan Dövlət İncəsənət Muzeyində imzalanan sənəd iki ölkə arasında mədəni əlaqələrin inkişafına töhfə vermək məqsədi daşıyır.

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin direktoru Çingiz Fərzəliyev və Özbəkistan Dövlət İncəsənət Muzeyinin direktoru Vasila Fayziyeva tərəfindən imzalanan memorandum 5 il müddətinə nəzərdə tutulub. Memorandum iki nüfuzlu muzey arasında elmi tədqiqat və bərpa-konservasiya işlərinin aparılması, muzey işi ilə bağlı konfransların, seminarların, treninqlərin keçirilməsi, birgə sərgi-

lərin təşkili, elektron kataloqların yaradılması və s. istiqamətlərdə təcrübə mübadiləsi və əməkdaşlıq məsələlərini əhatə edir. Xatırladaq ki, sentyabrın 14-də Özbəkistan Rəssamlıq Akademiyasının "Akademiya" qalereyasında tanınmış rəssam, Əməkdar incəsənət xadimi, Özbəkistan Rəssamlıq Akademiyasının fəxri xarici üzvü Çingiz Fərzəliyevin "Sevinc pıyaləsi" adlı rəsm sərgisi açılıb. Sərgi Azərbaycan Mə-

dəniyyət Nazirliyinin, Milli İncəsənət Muzeyinin və Özbəkistan Rəssamlıq Akademiyasının birgə təşəbbüsü, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının və Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının tərəfdaşlığı ilə təşkil olunub. Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ildiyinə həsr olunmuş sərgidə rəssamın ilk yaradıcılıq dövründən günümüzədək ərsəyə gətirdiyi əsərlərdən 40-dək nümunə nümayiş olunur.

"Heydər Əliyev ili" Mədəniyyətimizin böyük hamisi

Ümummilli lider Heydər Əliyev böyük siyasətdə olduğu bir qərindən artıq dövrdə, doğma xalqının taleyində tarixi rol oynamaqla bərabər, mədəni irsimizin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli incəsənətin, ədəbiyyatın inkişafı, respublikada mədəni-maarif işinin qabaqcıl səviyyədə təşkil sahəsində də müstəsna xidmətlər göstərüb.

Heydər Əliyevin mədəniyyətə diqqət və qayğısı onun dövlət xadimi kimi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində – sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərdə, Moskvada, SSRİ rəhbərliyində çalışdığı vaxtda və müstəqil Azərbaycana onillik prezidentliyi dövründə tarixin yaddaşına çoxsaylı səhifələrlə yazılıb. O, hər zaman və hər yerdə Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi olub. Bununla bağlı illərin xronikəsindən seçdiyimiz məqamları "Heydər Əliyev ili"nə töhfə olaraq diqqətinizə təqdim edirik...

İllərin xronikəsindən (62)

1996-cı il 22–24 aprel

Prezident Heydər Əliyev Avropa ölkələrinə (Lüksemburq, Belçika, Norveç) səfəri zamanı Rusiyanın Lüksemburqdakı Səfirliyinin (keçmiş SSRİ-nin səfirliyi) ərazisindəki Nizami Gəncəvinin abidəsi önündə çıxış edib (22 aprel), Brüsseldəki "Konrad" hotelində rəssam Eldar Mikayilovun xalça sərgisində olub (23 aprel), Norveçdə məşhur səyyah Tur Heyerdal ilə görüşüb, Osloadakı Beynəlxalq Uşaq İncəsənət Muzeyində olub (24 aprel).

Lüksemburqdakı Rusiya səfirliyi ərazisindəki Nizami Gəncəvinin abidəsi önündə çıxışından:

"...*Hələ Sovet İttifaqı dövründə, mən Azərbaycanın rəhbəri olarkən SSRİ-nin Lüksemburqdakı səfiri səfirliyin ərazisində yaradılan, bütün müttəfiq respublikalardan eksponatlar qoyulacaq qalereya üçün ələ bir şey göndərməyi xahiş etdi ki, o, Azərbaycan tarixini və ya mədəniyyətini əks etdirdin. O vaxt biz bu qalereya üçün Nizami Gəncəvinin heykəlini təqdim etməyi lazım bildik. Bunun böyük mənası var. Axı Nizami Gəncəvi bütün bəşər sivilizasiyasına məxsusdur. Onun dünya mədəniyyətini, dünya ədəbiyyatına verdiyi töhfə hamıya məlumdur. Lakin bununla bərabər, o, azərbaycanlıdır, Azərbaycan şairidir. Odur ki, burada həm ümumbəşəri mədəniyyət, ümumbəşəri dəyərlər, həm də milli fərq, milli xarakter vahid yaradır. Hər bir xalq ümumbəşəri mədəniyyətə öz töhfəsini verir. Bütün bunlar isə ümumbəşəri dəyərləri əmələ gətirir.*

...*Tələlə gətirdi ki, bu səfirlik Rusiyanın səfirliyinə çevrildi. Ümid-varam ki, bu abidə də Rusiya ilə Azərbaycan arasında, xalqlarımız arasında dostluğun bir rəmzi olacaqdır...*

Osloadakı Beynəlxalq Uşaq İncəsənət Muzeyində çıxışından: "...*Bu muzeyin ən üstün xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, o, uşaqlara – cəmiyyətin gələcəyinə, uşaqların öz istedadlarının nümayiş etdirilməsinə həsr olunubdur. Uşaqlara qayğı göstərmək yüksək mədəniyyətin, mədəniyyətin əlamətidir...*

Muzeydə Azərbaycan uşaqlarının əl işlərinin nümayiş etdirilməsi bu muzeyin və Norveçin Azərbaycana olan dostluq münasibətinin təzahürüdür. Mən bunu çox yüksək qiymətləndirirəm. Məni ən çox heyran edən, coşdurən, sevindirən hal ondan ibarətdir ki, bu muzeydə Azərbaycanda yerləşən-yurdlarından dəridir düşmüş, Ermənistanın təcavüzü nəticəsində çox əzab-əziyyətlər çəkmiş qaçqın uşaqların rəsmləri nümayiş etdirilir. Bu muzeydə belə rəsmlərin olması hər bir azərbaycanlının hisslərinin çox inco yerlərinə toxunur... Azərbaycanlı uşaqların əsərlərinin getirilib burada göstərilməsində xidmətlərinə görə "Statoyl" şirkətinə, muzeyin rəhbərlərinə və Norveç Qaçqınlarına Yardım Şurasına təşəkkürümü bildirirəm...

1996-cı il 6 may

Azərbaycan teatr sənətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Xalq artisti Sofiya Hüseynovanın "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında fərman imzalayıb.

Sofiya Hüseynovanı 70 illiyi münasibətilə təbrik edib, təbrik məktubunda aktrisanın zəngin ənənələrə malik Naxçıvan Dövlət Dram Teatrında yarım əsrə yaxın səhnə fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

1996-cı il 10 may

Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrında Rusiyanın "Yeni adlar" Beynəlxalq Xeyriyyə Fondunun və "Biznesmenlər – Azərbaycanın Gənc İstedadlarına" xeyriyyə fondunun himayə etdikləri gənc istedadların təqdimat konsertinə baxıb. Konsertdən öncə "Yeni adlar" Beynəlxalq Xeyriyyə Fondunun yaratdığı "Planetin yeni adları" kitabını imzalayıb və çıxış edib.

1996-cı il 15 may

Heydər Əliyev onun dəvəti ilə Bakıda qonaq olan 11 yaşlı Çin məktəblisi, rəssam Dzen Yanqi qəbul edib.

1996-cı il 22 may

Şair Sabir Rüstəmxanlı 50 illik yubileyi münasibətilə təbrik edib. Təbrik məktubunda yubilyarın Azərbaycan ədəbiyyatı və publisistikasının tanınmış nümayəndəsi kimi öz yaradıcılığı ilə xalqın milli şöurunun təkamülündə rolu, eləcə də müstəqil Azərbaycanın yeni tipli mətbuatının yaranmasında tədqiqatçı xidmətləri qeyd olunub.

Azərbaycanda Gürcüstan mədəniyyəti günləri çərçivəsində iki ölkənin incəsənət ustalarının Respublika Sarayında keçirilən konsertdən sonra çıxış edib.

"...*Heç bir çətinliyə baxmayaraq, incəsənət yaşayır. Bütün zamanlarda adamlar incəsənətlə – mahnı, musiqi, rəqslərlə ünsiyyətdə yaşamışlar... İncəsənət adamları həmişə yaxınlaşırlar. İndi də istər Azərbaycanın, istərsə də Gürcüstanın böyük çətinliklərdən – dövlət müstəqilliyinin təşəkkülü ilə bağlı, tamamilə yeni sosial-iqtisadi sisteme keçidlə bağlı çətinliklərdən, həm gürcü xalqının, həm də Azərbaycan xalqının qarşılaşdığı itkilərlə bağlı çətinliklərdən keçirdiyi dövrdə, bütün bunlara baxmayaraq, incəsənət bizi yaxınlaşdırır, incəsənət bizi birləşdirir.*

Bu gün burada həm gürcü, həm də Azərbaycan mahnıları səsləndi. Gürcülər Azərbaycan mahnılarını, azərbaycanlılar isə gürcü mahnılarını ifa etdilər. Bu da tamamilə təbii haldır. Bu, bizim üçün adi haldır. Doğrudur, biz bir müddət bundan uzaq düşmüşdük. Lakin biz mehribançılığa adət etmişik. Çünki bu, bizə əcdadlarımızdan miras qalıb. Əcdadlarımız gürcü və Azərbaycan xalqlarının məhkəm dostluğunun bünövrəsini qoyublar. Biz isə bu dostluğu inkişaf etdirir və möhkəmləndiririk...

1996-cı il 23 may

Gürcüstanın mədəniyyət naziri Valeri Asatianinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Hazırladı: Vüqar Orxan
(davamı var)

Rusiya Böyük Teatrının solisti soydaşımız, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının yetirməsi, Azərbaycanın Xalq artisti Dinərə Əliyevanın təsis etdiyi "Opera Art" festivalı bu il dördüncü dəfə keçiriləcək.

Festivalın portalında yer alan məlumata görə, "Opera Art" sentyabrın 20-də Moskva Dövlət Akademik Filarmoniyasının P.I.Çaykovski adına Konsert zalında romans axşamı ilə klassik musiqiseverlərin görüşünə gələcək. Həmin axşam Sergey Raxmaninovun, Pyotr Çaykovskinin və Nikolay Rimski-Korsakovun əsərləri səslənəcək.

Oktyabrın 2-də eyni məkanda C.Verdinin "Aida" operası konsert ifasında səslənəcək, ayın 11-də isə Moskva Konservatoriyasının Kiçik zalında "Dünya vokal klassikasının səhifələrində" nə proqramı təqdim olunacaq. Noyabrın 3-də konservatoriyanın

Raxmaninov zalında "Rus və Avropa klassiklərinin vokal lirikası" konserti olacaq.

Bir neçə il öncə, daha dəqiq desək, 2019-cu ildə "Opera Art" festivalında Azərbaycanın opera səsliəri də eşidilmişdi. Festivalın ilk konsertində Rusiya Milli Simfonik Orkestri Azərbaycanın Xalq artisti Yalçın Adıgözəlovun idarəsi altında çıxış etmiş, konsertin vokalçı solisti isə Azer Zadə olmuşdu. Bundan məmnunluğunu ifadə edən Dinərə Əliyeva mediaya müsahibəsində "Bu festivalı Vətənimə gətirmək istəyirəm və ümid edirəm ki, nə vaxtsa arzum yerinə yetəcək" demişdi.

vam etdiyi günlərdə, sentyabrın 28-dək ziyarət üçün açıq olacaq.

Milli Musiqi Günü münasibətilə konsert proqramı isə muzeyin uşaq şöbəsi və H.Sarabski adına 7 nömrəli Musiqi məktəbinin

əməkdaşlığı ilə təşkil olunub. Məktəbin şagirdlərinin ifasında klassik və müasir musiqi nümunələri təqdim edilib, vətənpərvərlik ruhunda şeirlər səsləndirilib.

"Opera Art" Bakıya gələcək

Məlum pandemiya olmasaydı, bəlkə də məşhur sopranomuzun bu arzusu gerçəkləşərdi. Hər halda, bu il noyabrın 25-də IV "Opera Art" klassik musiqi festivalının bağlanış konsertinin Bakıda M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında keçirilməsi nəzərdə tutulur. Həmin konsertdə Q.Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestrinin müşayiəti ilə Dinərə Əliyeva və Behzod Davronov çıxış edəcəklər.

Dinərə Əliyevanın bizim klassik vokal musiqisi sevənlərimizə yaxşı tanışdırsa, Behzod Davronov barədə qısa məlumat verməyə dəyər.

Səmərqənddə sənətkar ailəsində doğulmuş Behzod Özbəkistan Dövlət Konservatoriyasının məzunudur. 2018-ci ildən Rusiya Böyük Teatrının solistidir. 29 yaşlı gənc tenorun yaradıcılığı barədə məlumat axtararkən belcanto.ru portalında onun Dinərə Əliyeva ilə bu ilin iyun ayında Moskva Dövlət Filarmoniyasında çıxış etdikləri konsert barədə mütəxəssis rəyinə rast gəldik.

Adətən, qeyri-rus ifaçılara qarşı həddən artıq ciddi, bəzən hətta qışqancılıqla münasibət bildirən Moskva musiqişünaslarının bu

duet barədə fikirləri heyranlıq etirafıdır: "Bu layihə fərqli ifaçı nəsillərini birləşdirsə də, onların dueti səslərin heyranəmiz uzlaşmasını və birgə musiqiçi yaradıcılığının tam harmoniyasını nümayiş etdirdiyinə görə əsl sensasiya oldu! Dinərə Əliyeva 2010-cu, Behzod Davronov isə 2018-ci ildən Böyük Teatrın solistidir. Özüünü çoxdan primadonna assoluta kimi tanıtmış müğənni karyerasına lirik partiyalardan başlasa da, bu gün o öz məharətini mahir ustad, xarizmalı aktrisa və əsl vokal perfeksionisti kimi təqdim edir və bugünkü konsert göstərdi ki, dramatik repertuar – yüz faiz onun mülikyyətidir.

İstedadlı, son dərəcə perspektivli artist Behzod Davronovun teatr karyerasında düzgün lirik istiqamət izlənilir. 29 yaşlı bu müğənni ölkənin əsas opera səhnəsinin yeganə ümididir!".

Akademik ifaçılıq sənəti barədə ciddi yazıların müəllifi olan İqor Koryabinə inansa, noyabrın 25-də bizim filarmoniyada çox gözəl bir sənət axşamı yaşıyacaq.

Hər halda, unutmayın, Dinərə Əliyeva bizi "Orepa Art"a dəvət edir.

Gülçahan Mirməmməd

Məşhur azərbaycanlı fotoqraf illər sonra vətəndə

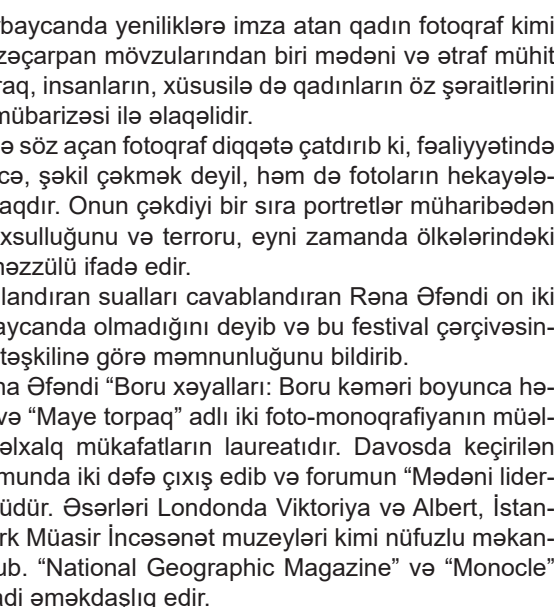
Xəbər verdiyimiz kimi, 15-22 sentyabr tarixlərində keçirilən IV Sevil Beynəlxalq Sənədli Film Festivalının fəxri qonaqlarından biri məşhur azərbaycanlı fotoqraf Rəna Əfəndidir. Festival çərçivəsində sentyabrın 16-da onunla görüş keçirilib.

Rəna Əfəndi Azərbaycanda yeniliklərə imza atan qadın fotoqraf kimi tanınır. Onun ən gözəçarpan mövzularından biri mədəni və ətraf mühit amillərinə baxmayaraq, insanların, xüsusilə də qadınların öz şəraitlərini dəyişmək uğrunda mübarizəsi ilə əlaqədardır.

Görüşdə bu barədə söz açan fotoqraf diqqətə çatdırıb ki, fəaliyyətində əsas məqsədi sadəcə, şəkil çəkmək deyil, həm də fotoların hekayələrini ön plana çıxarmaqdır. Onun çekdiyi bir sıra portretlər müharibədən qaçan insanların yoxsulluğunu və terroru, eyni zamanda ölkələrindəki şiddət və iqtisadi tənəzzülü ifadə edir.

İştirakçıları maraqlandıran sualları cavablandıran Rəna Əfəndi on iki ildən çoxdur Azərbaycanda olmadığını deyib və bu festival çərçivəsində belə bir görüşün təşkilinə görə məmnunluğunu bildirib.

Qeyd edək ki, Rəna Əfəndi "Boru xəyalları: Boru kəməri boyunca həyatların salnaməsi" və "Maye torpaq" adlı iki foto-monoqrafiyanın müəlifidir. Bir sıra beynəlxalq mükafatların laureatıdır. Davosda keçirilən Dünya İqtisadi Forumunda iki dəfə çıxış edib və forumun "Mədəni liderlik" şəbəkəsinin üzvüdür. Əsərləri Londonda Viktoriya və Albert, İstanbul Modern, Nyu-York Müasir İncəsənət muzeyləri kimi nüfuzlu məkamlarda nümayiş olunub. "National Geographic Magazine" və "Monocle" jurnalları ilə mətəmadı əməkdaşlıq edir.

Opera ifaçılarımız Qazaxıstanda beynəlxalq müsabiqədə mükafat qazanıblar

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının solistləri 11-17 sentyabr tarixlərində Qazaxıstanın Almatı şəhərində keçirilən Bibigül Tulegenova adına Vokalçılarının XII Beynəlxalq müsabiqəsində uğurla iştirak ediblər.

Müsabiqəyə Azərbaycan, Çin, Belarus, Rusiya, İtaliya, Qırğızıstan və digər ölkələrdən ümumilikdə 73 ifaçı qatılıb, onlardan 14 nəfər, o cümlədən azərbaycanlı vokalçılar Ateş Qarayev və Məhird Tağızadə final mərhələsinə yüksəlib.

İştirakçıların çıxışlarını Qazaxıstanın və keçmiş SSRİ-nin Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı, Sosialist Əməyi Qəhrmanı Bibigül Tulegenovanın sədrliyi ilə İtaliya, Rusiya, Lüksemburq, Çexiya, Qazaxıstandan tanınmış musiqi xadimlərindən ibarət münisiflər heyəti qiymətləndirib.

Ölkəmizi layiqincə təmsil edən Opera və Balet Teatrının solistləri Məhird Tağızadə (bariton) Qran-pri və qazax klassik ariyasının ən yaxşı ifasına görə B.Tulegenovanın şəxsi mükafatına, Ateş Qarayev (tenor) isə 2-ci yere layiq görülüb.

Bu günlərdə Xalq rəssamı Tofiq Ağababəyev 95 yaşını qeyd etdi. O, Azərbaycan təsviri sənət məktəbində öz dəst-xətti ilə seçilən rəssamdır. Ad günü ərəfəsində zəng edib müsahibə almaq və Mədəniyyət Nazirliyinin “Mədəniyyət sizinlə tanışır” layihəsi ilə bağlı çəkiliş aparmaq istədiyimizi bildirəndə çox sevindi. Dedi ki, yubileyi ilə əlaqədar onu ilk olaraq yad edən biz olduq. Emalatxanaya, yoxsa evlərinə gəlməli olduğumuzu soruşdum. Evlərini məsləhət gördü...

O, arxada qoyduğu bu illərdə çox çətinliklər görsə də, həyatı ağır keçsə də, yaşamaq eşqi, yaratmaq həvəsi heç vaxt azalmayıb. Əksinə, adını təsviri sənət tariximizdə əbədi yaşadacaq əsərlərə imza atıb...

Tofiq Məmmədali oğlu Ağababəyev 1928-ci il sentyabrın 8-də Bakıda anadan olub. Ə.Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbində və Sankt-Peterburqda V.Muxina adına Ali-Sənaye Rəssamlıq Məktəbində təhsil alıb. Rəssam dəzgah rəngkarlığı və qrafika növlərində bir çox əsərlərlə bərabər, monumental rəngkarlıq və dekorativ-tətbiqi sənət sahəsində də diqqətəlayiq nümunələr yaradıb. Mənzərə, natürmort, portret janrlarında işlədiyi “Köhnə Bakı mədənləri”, “Qırmızı şlyapa”, “Abşeron kəndi”, “Azərbaycan lirikası”, “Füzulinin portreti”, “Narla natürmort” və s. əsərləri Tofiq Ağababəyevin geniş yaradıcılıq imkanlarına malik sənətkar olduğunu göstərir.

Tofiq Ağababəyev 1966-cı ildə Bakı şəhərinin ilk baş rəssamı vəzifəsinə təyin edilib. Bakının gerbinin bərpası, şəhərimizin simvolik açarının düzəldilməsi, bəzi heykəllərin yerləşdirilməsi və s. kimi işlər onun adı ilə bağlıdır. O, əsərlərində milli kolorit, əsl azərbaycanlı ruhu duyulan bir rəssamdır.

Yaradıcılığı dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilib, “Əməkdar incəsənət xadimi”, “Xalq rəssamı” fəxri adlarına, Prezident təqaüdü və bu günlərdə “Şöhrət” ordeninə layiq görülüb.

Fişqa ustası ilə rahat, o qədər də böyük olmayan, dizaynından bizdə xətlər oyadan evində söhbət etdik.

– *Tofiq müəllim, 95 necə rəqəmdir?*

– Yaxşıdır. Hiss etdiyim qədər 92-dən, 93-dən pis deyil. Heç 40-dan da pis deyil (gülür).

– *Bəs ömrünüzün ən işıqlı ili hansıdır?*

– 1945-ci il. May, Qələbə, sevinc izi. Bu uşaq yaşlarımın sevinci idi. Amma bizim Qarabağ Zəferimiz hər bir azərbaycanlının qürur yeri oldu. Həyatımda başqa iz də olub. 1937-ci il 14 oktyabr tarixində atamın aparıldığı günü unutmuram. Atam hərbiçi idi, kapitan. Azərbaycan milli diviziyasında xidmət etmişdi. Diviziyanın bütün heyətini güllələdilər 37-də. Bir dəfə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə məktubla müraciət etdim ki, atamın işi ilə bağlı arxivə mənə göstərsinlər. Sağ olsunlar, hörmətli qarşılayıb mənə lazımı şəraiti yaratdılar. Baxdım ki, bu insanlar əbəş yerə həyatlarını itiriblər...

– *95-ci pillədən baxanda həyat necə görünür?*

– 95-ci pillədən aşağı baxıram və həyatı normal görürəm. Həyatı da, ömrü də Tanrı verir. İnsanın canı sağlam olanda yaradıcılıq da gələcək. Ona görə də hər kəsə özünü qorumağı məsləhət bilərəm. Fikirin, xarakterin tutmayan adamlardan mədəni şəkildə uzaqlaşmaq lazımdır. Belə insanlardan uzaqda olsan, həyatın da xoş olar. Bir söz deyim, insan özünü qoruyanda təbiəti də qorumuş olur. Təbiəti qoruyanda cəmiyyətə də xeyri dəymiş olur.

– *Təbiəti qorumaq demişken, yaratdığınız əsərlərin ideyası haradan qaynaqlanıb?*

– Əsərlərim analarımızın laylasından, xalçalarımızdan, muğamlarımız və zəngin irsimizdən qaynaqlanan düşüncələrin məhsuludur. Özüm rus dilində təhsil alsam da, ədəbiyyatımızı və tariximizi gözəl bilərəm.

– *Rəngkarlığımızın ustadlarından biri kimi bu sahənin hazırkı vəziyyəti haqqında nə düşüncənizdir?*

– Düşüncəmə və yaşımə görə deyirdim ki, indi bəyənmesələr də sovet dövründə yaradıcılıq birliklərinin faydalı fəaliyyətləri var idi. Yaradıcı adamlar tez-tez görüşür, fikir mübadiləsi aparırdılar. Azərbaycan rəssamlıq məktəbinin də intibah dövrü olub. SSRİ ərəzisinə ən qabaqcıl rəssamlıq məktəbi Azərbaycanda olub, görkəmli sənətkarlar tərəfindən qiymətli əsərlər yaradılıb. Adla demək istəmirdim. Bir var say, bir də var keyfiyyət. Sənətdə keyfiyyəti qorumaq lazımdır. Səttar Bəhlulzadə mənim emalatxanə qonşum olub. Onunla bərabər həm də Rəsim Babayev, Büyükəgə Mirzəzadə və Nadir Əbdürrəhmanov. Səttarla münasibətlərimiz yaxın idi. O, ömrünün sonlarına yaxın yanına qonaq gələn hər kəsə bir əsər bağışlayırdı. Bir dəfə dedim ki, sənətin keyfiyyətini itirirsən. Xeyli fikrə gəldi və sonunda mənimlə razılaşdı. Azərbaycan rəngkarlıq məktəbi çox yüksək səviyyədədir. Vaxtilə uşaq dediyim bir çox sənətkarlar artıq dünyadan köçüb. Amma bu gün də rəngi yaxşı anlayan, mənimseyən, hiss edən rəssamlar çoxdur.

– *Bunları duymaq üçün rəssamda hansı xüsusiyyət olmalıdır?*

– Siz gözəl musiqi eşidəndə hansı duyğular yaşayırsınız? Rəssam da firçanı əlinə alanda rəngləri həmin duyğularla seçməlidir. Bəlkə də bu həm də insani xarakterdən irəli gəlir. Bir məsələni də deyim. Rəssamlıqda formalaşma deyilən fikir var.

“Milli rəngkarlıq məktəbimiz bu gün də yüksək səviyyədədir”

Xalq rəssamı Tofiq Ağababəyev: “Bəzən “istedad” sözünün arxasında çox gizlənirlər. İşləmək, zəhmətkeş olmaq lazımdır”

Mən altı il Leninqradda (Sankt-Peterburq – red.) oxumuşam. Orada hər istirahət günü uşaqları muzeyə aparırlar. Bir dəfə kiçikyaşlı uşağın Rembrandtın koloritindən danışığının şahidi olmuşam. Amma elə adam da var əsərə baxır, ancaq başa düşmür. Valideynlər uşaqları mütləq muzeylərə və konsertlərə aparmalıdır. Bu işin xeyirdən başqa heç bir zərəri yoxdur. Çünki bizim göstərməyə də, dinləməyə də xalq olaraq təqdim edəcəyimiz məhsulumuz boldur. Mədəniyyətimiz zəngindir. Muğamın simfoniyası olan ölkəyik biz. Çox istərdim ki, bu simfonik əsərlər televiziyalarda səslənsin, gənc nəslə təqdim olunsun. Onlar bizim sabahımızdır.

– *Uzun illərdir pedaqoji fəaliyyətlə məşğulsunuz. Tələbələriniz sırasında tanınmış adlar varmı?*

– Bəli, tanınmış adlar var. Amma demək istəmirəm. Birdən kimlərsə adını unudara, küsərlər. Hər ad günündə tələbələrimdən zənglər gəlir. Bu məni sevindirir.

– *Bəs bugünkü rəssamlığın tədris proqramı sizi edir? Sizin dövrə müasir dövr tədrisinin müsbət və mənfi cəhətləri nələrdir?*

– Rəssamlıq Akademiyasında da, Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində də dərslər çox yüksək səviyyədədir. Tələbələrini yaxşı işləri, sərgiləri təşkil edilir. Həqiqətən də, yaxşı işləyən gənc rəssamlar var. Gerek sənətin dilini biləsən. Bəzən baxırsan gəncdir, lakin təşəbbüsləri və maraqları elə dərinirdi ki, hətta xaricdə belə gedib uğur qazanırlar. Yaradıcılıq qulağa oxumaqla düzələn iş deyil. “Sən gəlsən, filan işi görsən” deməklə də deyil. Özü yaranmalıdır.

– *Yeni istedadın asılıdır?*

– Xeyr. “İstedad” sözünün arxasında bəzən çox gizlənirlər. İşləmək, zəhmətkeş olmaq lazımdır. Ağdan qaraya 99 ton var. Bu tonları tapana qədər ağ qaraya çevrilir. Rəsmdə nə qədər çox ton

talof və kitab təklifi alsanız da, razılaşmadınız. Səbəb nə idi?

– Səbəb odur ki, eyni fikirlərin səslənməsini istəmirəm. Mirca-vad çox savadlı idi. Hətta o dövr-də belə öz fikrini deyirdi və sənət haqqında düşüncəsindən dön-mürdü. Onunla ilkin anda razılaş-masalar da, ondan bəzən zəhlə-ləri getsə də, sonradan sevidilər. Hətta Mirca vad üzr istəyəndə be-lə qəbul etmirdilər ki, sən düzü-nü dediyin üçün bunu etməməlisən.

– *Paytaxtımızın ilk baş rəssamı olmusunuz. Bu gün Bakıya nəyi qaytarmaq istəyirsiniz?*

– İlk dəfə Bakının gerbini bər-pa elədim. Bu gerb 1870-ci ildən var idi. Alov vardı, Xəzər isə yox idi. 1967-ci ildə Xəzəri, yəni dal-ğaları əlavə etdim. Beş xətt bo-yunca ikisrallı dalğa. Bakıya nəyi qaytarmaq məsələsinə gəldikdə,

– Gənc dostum Səyavuş əsər-lərimin xilas edilməsində mənə kömək oldu. Rəssam üçün əsər-lərinin məhv olması bir faciədir. Dostlarımin əsərləri həmin yan-ğında məhv oldu. Çox acınacaqlı hal idi. Emalatxananın dam örtüyü yandı və 5-ci mərtəbədə olan bütün emalatxanalar zi-ran gördü. Emalatxanam 4-cü mərtəbədədir. Fikrimcə, müasir dövr-də rəssamlara ev verildəndə yaradıcılıq üçün bir otaq artıq versələr, bəs edir. Həm əsərləri-nin qeydinə qalarsan, həm də is-tənilən vaxt məşğul ola bilərsən.

– *Hazırda işlədiyiniz əsər varmı?*

– Bəzən fikirləşirəm bu işi gö-rəcəyəm, o işi görəcəyəm. Bir-dən yadıma düşür ki, əf Tofiq, 95-dir artıq. Beləcə, planlarımdan vaz keçirəm...

– Bu ona işarədir ki, yaşadığ-larını unutmasın. Məni rəssam kimi formalaşdırın uşaqlığımda gördüklerimdir. Əgər soruşsan dünən nə olub, bəlkə bilmərəm, amma 80 il öncə baş verən hər şey yadımdadır. Muğamımızdı, musiqimizi məni formalaşdırın. İnsan xəzinədir. Onu araşdırmaq üçün müxtəlif variantlar var. Hər-nin öz dünyası var.

– *Sözarası dediniz ki, yubileyə bağlı əsərlərinizdən ibarət ka-*

sadəcə, istərdim ki, paytaxtımızın gerbini düzgün təsvir etsinlər.

– *Bəs niyə məhz iki sıra dalğa?*

– Kompozisiyaya uyğun. Bir olanda az, üç olanda çox görü-nür, yeni kompozisiya pozulur.

– *Sərgilərə gedirsiniz?*

– Dəvət olunanda gedirəm.

– *Bir neçə ay əvvəl sizin də emalatxanaz olan binada yanğın çıxmışdı. Əsərləriniz-dən yanan olmadı ki?*

Xalq rəssamının yubiley sərgisi

Xəzər rayonunun Şağan qəsəbəsidəki Sev-da Abdullayeva adına “Xəzər” muzey mərkəzində Xalq rəssamı Tofiq Ağababəyevin 95 illik yubileyinə həsr edilmiş sərgi açıldı.

Sentyabrın 16-da gerçəkləşən tədbirdə Azər-baycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının prorektoru Xalq rəssamı Fuad Salayev, etnoqraf alim Təvəkkül Selimov, sənətsünas Kübra Əliyeva çıxış edərək yubileyin yaradıcılığı haqqında danışdılar.

Qeyd olundu ki, Tofiq Ağababəyev Azərbaycan təsviri sənət məktəbində öz dəst-xətti ilə seçilən rəssamlardandır. Geniş yaradıcılıq imkanlarına malik rəssamın pedaqoji fəaliyyəti də diqqətə çatdırıldı. Qeyd olundu ki, gənc rəssamlara sənətin sirlərini sevrək öyrətdiyi üçün gənclərin dərin məhəbbətini qazanıb.

Yubileyi təbrikə gələnlərdən Xalq rəssamları Xan-lar Əhmədov, Arif Hüseynov, Sirius Mirzəzadə, Xalq artisti Vamiq Məmmədaliyev, Əməkdar incəsənət

xadimi Arif Əsədullayev və başqaları qocaman rəs-samı təbrik edərək ən xoş arzularını çatdırdılar.

Tofiq Ağababəyev çıxış edərək bu il iyunun 23-də rəssamlar emalatxanasında baş verən yanğın zamanı “Xəzər” muzey mərkəzinin rəhbəri Səyavuş Əlizadə tərəfindən əsərlərinin xilas edildiyini dedi, minnətdarlığını bildirdi. Fişqa ustası sərgidə həmin xilas olunmuş əsərləri və muzeyə hədiyyə edilən əl işlərinin yer aldığını söylədi.

Qırğızıstanda Türk Dövlətçilik Tarixi Konqresi keçirilib

14-16 sentyabr tarixlərində Qırğızıstanın Çolpan-Ata şəhərində Türkiyə Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmuş 1-ci Türk Dövlətçilik Tarixi Konqresi keçirilib. Konqres Astana (Qazaxıstan) şəhərində yerləşən Beynəlxalq Türk Akademiyası (BTA), Türkiyənin iki elmi təsisatı – Türk Tarix Qurumu, Atatürk Mədəniyyət, Dil və Tarix Yüksək Qurumu və Qırğız Respublikası Təhsil və Elm Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşib.

BTA-dan bildirilib ki, elmi toplantı Avrasiya tarixi və arxeologiyası ilə bağlı geniş spektrli mövzuları əhatə edən monoqrafik tədqiqatların nəşri, tarix və digər fənlər üzrə ekspertlər arasında qarşılıqlı əlaqələrin təmin edilməsi və tematik dövrə nəşrlərdə materialların dərc edilməsi məqsədi daşıyır. Konqresdə antik dövrdən müasir dövrə qədər olan dövrü əhatə edən türk dövlətlərinin tarixi ilə bağlı məsələlər xronoloji olaraq müzakirə edilib.

BTA-nın prezidenti akademik Şahin Mustafayev rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyətinin digillik, tarix, arxeologiya, etnoqrafiya, eləcə də humanitar və ictimai elmlərin bir neçə sahəsini əhatə etdiyini bildirib. O, tədbirin türk dövlətləri arasında qardaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyini vurğulayıb.

Qeyd edək ki, konqresə Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Türkiyə, Özbəkistan, Monqolustan, Rusiya, Bolqarıstan, Ukrayna və digər ölkələrdən 50-dən çox türkoloq, Asiya, Avropa və Amerikadan tədqiqat mərkəzlərinin ekspertləri, diplomatlar qatılıb.

Tədbirin fəxri qonaqlarına, o cümlədən Azərbaycan-dan dövlət xadimi, diplomat, tarix elmləri doktoru, Türk Dövlətləri Təşkilatı Ağsaqqallar Şurasının üzvü Həsən Həsənova təşəkkürmə təqdim olunub.

Bu il “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” missiyasını yerinə yetirən Şuşa şəhərinin tanınmış simaları arasında görkəmli memar Kərbə-layı Səfixan Qarabağının da adı hörmətlə çəkilir. O, əsasən Azər-baycanın Qarabağ bölgəsində çoxsaylı tarix-memorial abidəsi ucaldıb. Mənbələrdə qeyd edilir ki, memarın həyat və fəaliyyəti əsasən Şuşa ilə bağlı olub.

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsin-dən olan tarixçilərin yazdığına görə, 1752-ci ildə Şuşakənddən bir qədər aralı, hündür və sıldırım dağ silsiləsi üstündə “Şuşa” adlı şəhərin tikintisi-nə başlanılır. Tikinti işlər 1756–1757-ci illərdə başa çatır.

Qarabağ xanı Pənahəli xan Şuşa-nı özünə paytaxt edir. Şəhər bir mü-dət Pənahəli xanın şərəfinə “Pəna-habad”, sonradan isə “Şuşa qalası” adlandırılır. Çox keçmir, şəhərdə sənətkarlıq, mədəni-maarif işləri inkişaf edir. Burada xüsusilə elm və sənət adamlarına qayğı ilə yanaşılır. Bu da Azərbaycanın digər bölgələrindən sənət adamlarının Şuşaya axınına səbəb olur... Ancaq bu çiçəklənmə uzun müddət davam etmir. İctimai-siyasi vəziyyətlə əlaqədar bir çox sakinlər Qarabağdan köçməli olur.

Səfixan Qarabağın valideynlə-ri də Şuşanı tərk edib Cənubi Azər-baycana üz tutur, Əhər şəhərində məskunlaşırlar. Səfixan 1817-ci ildə bu qədim şəhərdə dünyaya göz açır. Uşaqlıq və gənclik çağları da elə bu şəhərdə keçir. Gözəl əl qabiliyyətinə malik olan atası Sultan Hüseyn bən-

na-usta idi. Səfixan da kiçik yaşlarından, əli iş tutandan atasının yanın-da, tikinti prosesini izləyir. Ancaq o, gənc yaşlarından qurucu tefəkkürü ilə seçilir, yeniliyə can atırdı. Artıq Səfixan da inşaat işlərinə başlayır, bəzən müstəqil işlər də qəbul edirdi. Araşdırmalarda da qeyd edildiyi kimi, Əhər şəhərində, eləcə də ətraf qəsəbə və kəndlərdə tikilən bir çox binalarda məhz Səfixanın imzası – daş möhürü indiyədək qalmaqdadır. Zaman yetişir, Qarabağda sular durulur, Şuşa da öz rəvan inkişafına qədəm qoyur. Sultan Hüseyn də ailəsi ilə birlikdə yenidən doğma şəhərinə qayıdır. Həmin vaxt artıq Kərbəlayı Səfixanın şöhrəti ölkə höhdularını aşmışdı. Buna görə də belə bir sənətkarın Şuşaya gəlişi

Qarabağın memarlığında silinməz iz qoyan sənətkar

şəhərin tarixində əlamətdar hadisə idi. Bir müddət sonra o, özünə “Qarabağ” təxəllüsünü götürür. Ata yur-dunda fəaliyyətini davam etdirir.

Səfixan Qarabaği Şuşaya gələr-kən özü ilə bir qrup sənətkar soyda-şımızı da gətirmişdir. Onlar əsasən bəzək ustaları, naqqaşlar idi.

Səfixan Qarabağının qala-şəhəri-mizə gəlişi ilə burada inşaat işlərin-də ciddi canlanma yaranır. Bu gün də möhtəşəmliyini qoruyub saxlayan tikililər ucaldır. Onun Şuşada inşa et-diği tikililərdə Şərq memarlığına xas olan konstruktiv elementlərlə yerli və milli ənənələr uğurla sintez edilib. Şuşadakı məhəllə məscidləri, məd-

rəsələr, imarətlər, hamamlar və s. tikililəri buna misal göstərmək olar. Ümumiyyətlə, Şuşa şəhərinin Şərq memarlığı üslubunda tikililərlə zən-ginləşməsində Səfixan Qarabağının xüsusi xidmətləri var.

Şuşadakı məşhur Gövhər ağa məs-cidində əsaslı bərpa işləri aparılır. Kərbəlayı Səfixan binaya yeni həyat, yeni nəfəs verir. Məscidin ibadət zalındakı minarələrin naxışlarını və başqa bə-zək işlərini isə məşhur rəssam və naq-qaş Mir Möhsün Nəvvab həyata keçirir. Məscidin xonçaşəkilli kitabəsində bu sözlər yazılıb: “Qarabağlı memar Kərbəlayı Səfixanın işidir (1883)”.

Görkəmli memar 1868-ci ildə Bərdə qəbiristanlığında Azərbaycanda ilk dörd minarəli məbəddən olan İmam-zadə məscidini inşa edir. 1870-ci il-də Ağdam şəhərində ucaldılan qoşa minarəli məscid də onun əsəri olaraq tarixə düşür. Məscidin mehrabındakı bəzək işlərini isə təbrizli dostu naq-qaş Məhəmməd Şükühi vurur.

Tədqiqatçı alim Şamil Fətullayev araşdırmasında yazır ki, şuşalı me-mar 1870-ci ildə Odessada “Tatar-lar”, 1880-ci ildə Aşqabadda “Qara-bağlılar” məscidlərini tikib.

Dövrünün görkəmli memarı Səfixan Qarabaği 1910-cu ildə Şuşa şəhərində vəfat edib. Şəhərin Mir-zə Həsən məzarlığında dəfn edilib.

Savalan Fəracov

Hər teatrın öz Kəbirlinskisi

Məşq gedir...

Yarıqaranlıq, uzun dəhlizlə irəliləyirəm. Bilmirəm niyə, amma hər dəfə bu məkana məhz xidməti qapıdan, qrim otaqları istiqamətindən daxil olanda qəribə hal keçirirəm. Mistika ilə əlaqəsi yoxdur. Sadəcə, elə bilirəm o dəhlizlər, divarlar, elə boş səhnənin özü nə isə deyir. Razi-narazi, sevincli-qəmgin, çilgün-müdrək, fərqi yoxdur, amma nə isə demək istəyir. Bu qərib təəssüratdan daha çox darıxıram. Ona görə də heç bir teatrımızın xidməti hissələrində olmağı sevmirəm. Məntiqsiz görünə də, mənə elə gəlir ki, səhnənin yükünü, səhnədəkilərin bütün ağrısını arxa plan çəkir və o, hər zaman yorğundur...

Zalda orta sırada oturub diqqətlə səhnəni, məşqi izləyən rejissor və ondan öndəki 2-3 nəfərdən başqa heç kim yox idi. Səhnə isə həmişəki kimi dolu və canlı: aktyorlar məşq edirlər. Qrimsiz, əlbəsəsiz, dekor-suz da səhnəni doldura bilmişdilər. Qeyri-ixtiyari "Doğrudan da, teatr aktyorundur və onsuz bu quru divarlar heç kimə lazım deyil" deyib səhnə ilə üzbəüz oturaqda yerimi alır, diqqətimi səhnəyə yönəldirəm. Əlində rol dəftəri mərkəzə gələn aktyorlardan biri replikasında səhvə yol verir. Sözü şahin kimi havada tutan rejissor köməkçisi xırıltılı səslə ona müdaxilə edir. Elə bu dəm əsəbi nida boş salonda cingildəyir:

– Görürsən də, görürsən də mənim günümü?! Sən də deyirsən ki, bəs Brext belə gəldi, Meyerxold belə getdi. Ade, bu məxluqnan Brext olar, bu məxluqnan Meyerxold olar? Üç kəlmə sözü səherdən adam kimi buna dedizdirə bilirməm. Mən köpek oğlu Feyzulla Kəbirlinskiyənin böyük sənət yaradacam? Sonra da papiros çəkmiş kimi iki barmaqlarını dodaqlarına yaxınlaşdırır, dərin-dən nəfəs alıb yazıq Kəbirlinski-nin nəfəsini kəsəcək son zəhərini də "boşaldır": – Balam, səndən yaxşı pinəçi olar, çayçı, aşpaz, mən nə bilim camadar, məsciddə mürdəşir olar, amma daha aktyor yox, atam, aktyor yox. Aktyorluq sənətdir ey, ay müsəlmanlar, açın qulağınızı eşidin, iskusstvo. Yaradıcılıq. Tvorçestvo. Burda istedad lazımdır. Temperament, hərərət lazımdır. Bəli, hərərət. 36,6 hərərətiylə sənət yaratmaq olmaz. Gərək qaynayasan, yanasan ki, yaradasan. Yoxsa səsinin zor yerinə salmağın iş keçməz, atam balası, çığır-bağırmın obraz yaratmaq olmaz. Səsin gurdur, çox ecəb, get məscidə, ol azançı..."

Bu məqamda zaldan rejissor müdaxilə edir: "Elşən, bir az yumşalt, bir az da kinayə qat, baxaq" deyəndə dərinədən nəfəs aldım. Qeyri-ixtiyari düşdüyüm təsirdə həm də xatırladım: axı, biz məşqdəyik...

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında Xalq yazıçısı Anarın "Dantenin yubileyi" əsəri əsasında hazırlanan eyniadlı tamaşanın məşqləri gedir. Yeni yaradıcılıq işinin quruluşçu rejissoru Sankt-Peterburqda yaşayan azərbaycanlı istedadlı rejissor Ərşad Ələkbərov (o, bundan öncə də bu teatrın səhnəsində tamaşa hazırlayıb), quruluşçu rəssamı Samirə Həsənova, geyim üzrə rəssamı Aygün Mahmudova, işıq üzrə rəssamı Rəfael Həsənov, musiqi tərtibatçısı Amal Ramazanov, rejissor assistenti Dilbər İsmayilovadır.

Tamaşada Xalq artisti Sabir Məmmədov (Feyzulla Kəbirlins-

dəki açıq hiddəti öləzidərək "Elə hey televizora çağırırlar. Kinoya çağırırlar, çoxuna özü getmir. Abrın, həyasın saxlayır. Yoxsa o da başqaları kimi sırtıqsifət ol-saydı, çoxdan ad da almışdı, ev də" deyib qeyri-ixtiyari gülümsəyir. Elə biz də.

Əhvalatın nəqli ilə, hadisələrin eyni zaman axarı və məkan vahidində təyin olunan quruluş həllində səhnədə yalnız bir avtobus görəcəyik. O hərəkət etdikcə gah səhnə, gah Kəbirlinski-nin evi, gah dərnek, gah televiziya studiyası, gah da kinostudiyanın dublyaj otağı olacaq. Beləcə, biz bir məkan içərisində fərqli situasiya və hadisələrin dəyişkən temperamentlərdə ifadəsini görəcəyik.

Rejissorun təyin etdiyi bu formaya görə biz indi də başqa bir hissənin – Kəbirlinski-nin "üç-cə sözü" deyə bilmədiyinə görə gənc tənqidçinin qəzəbinə düş-çar olmasının həllinə baxırıq. Burada da aktyorlar bir hissəni, hissə nədir, 3-4 sözlük replikaları

ki), Əməkdar artistlər Sənubər İsgəndərli (Həcər), Elşən Rüstəmov (Səyavuş), Mətləb Abdullayev (Ağamehdi), Anar Heybətov (Cavad Cabbarov), Şəlalə Şahvələdqızı (Səfura), aktyorlar Şəhla Əliqızı (Anaxanım), Rüstəm Rüstəmov (Əlikram), Vüsal Mustafayev (Məcid Ələsgərov), Məhsəti Tahirzadə (Lena), Rammin Şixəliyev (Gənc tənqidçi), Cümşüdd Zeynalov (Mamed), Elsevər Rəhimov (Eldar), Tural İbrahimov (Aydın), Nəzrin Abdullayeva (Rəna) və Lələ Süleymanova (Roza) çıxış edirlər.

Tamaşanın dəvət olunmuş iş-tirəcliləri da var. Səhnədə aktyorları canlı musiqi – yeni instrumental ifaçılar müşayiət edəcək: Ayat Baxşiyev, Xəyal Əliyev, Vaqif Hacıyev və Vüsal Əliyev.

Məşq ayrı-ayrı şəkillərin təkrar-təkrar keçilməsi ilə fasiləsiz davam edir. Hiss olunur ki, rejissorun istəkləri, fərqli tələb və üslub istiqamətləndirməsi aktyorların ürayındandır. Amma həm də yorulublar.

...Həcər və Anaxanımın səhnəsidir. Uğursuz, fərsiz, kasıb ərədən bezgin Həcər paltar yuyur. Sözbaz və qeybətcil qonşusu Anaxanım da yanında dayanıb dil boğaza qoymaq bilir.

"Dünən gördüm ərivi televizorda, amma qaragün yenə ağzımı açıb bir kəlmə dinib-danışmadı. Belə lal-dinməz oyunu niyə oynayırsan, ay Həcər bacı?" deyib qonşusuna od qoyur.

Qəzəb və nifrətinin ustalıqla içində boğan Həcər də "Nə bilim, ay Anaxanım. Amma onların sənəti belədir ki, şərt danışmaq deyil. Elə fərasət ondadır ki, danışmaya-danışmaya göz-nən, qaşnan, himnən-cimnən rol yaradasan. Belə rolları da uşaq-muşaq oynaya bilməz də. Gərək təcrübən, səriştən olsun. Belə rol olanda harda olsa, bizim kişini tapıb çağırırlar. Nədi beləddirlər səriştəsinə, bilirlər ki, təcrübəsi çoxdur" deyib var gücü ilə paltarları ovalayır, sıxır, çırpır, asması üçün Anaxanımın üstünə atır.

Taleyindən küskün qadının ovqatına köklənən aktrisa rejissorun ikinci müdaxiləsi ilə səsin-

azı 4-5 dəfə təkrar edirlər. Arada bir-birinə hirsələnib "Bəsdir də, de, çıxmaq gedək, işimiz-gücümüz var axı" deyirlər. Sözsüz ki, rolunu tam əzbərləməyən bu 1-2 nəfər gülməyə saldıqca bey-nimda səhnə və səhnədəkilərin özləri ilə prototipləri arasında rabitə yaranır. Sözsüz ki, sıralarında tez uğur qazanıb rejissorun və tamaşaçının gözündə ucalan Cavad Cabbarovlar da var, boğazda qırğuşun kimi dünyələ-nən Kəbirlinski də. Özü də nəin-ci bu heyət, bu teatrdə. Məncə, dünən olduğu kimi, bu gün də, çox yəqin ki, elə sabah da hər teatrın bir Kəbirlinskisi olub, var və olmalıdır da. Niyə? Çünki Kəbirlinskilər olmasa, o böyük sənət yanğı və istəyimiz də öləzi-yər. Bu mənada yəqin ki, sənət də məhz belə təzad və tərəd-düdlərin ortasında qərar tutur.

Amma Kəbirlinskiləri kötlük hesab edən, onları "həmişəlik mə-zuniyyətə" göndərmək istəyən gənc tənqidçilərimiz, hər şeyə rəğmən Kəbirliskidən imtina et-mək istəməyən liberal humanist rejissorlarımız, 60 yaşlı kişini bir ay əvvəl olan "Dantenin yubileyi"-nə dəvətnamə ilə ələ salan Məcidlərimiz də həmişə var.

...Heyətin fasiləyə gətməsi ilə səhnənin işqlarını da söndürür-lər. Qara fikirlərin çökdüyü qar-anlılığa inad səsimizi qaldırıırıq, işıqlar yanır. Üstəlik, 2-3 saatlıq məşqdən ayrılan Sabir Məmmədov və Sənubər İsgəndərli-ni söhbətə tuturuq.

Sabir Məmmədov Kəbirlinski taleyi yaşamasa da, bir aktyor kimi onu yaxşı anlayır. Məncə, onun bu obraza içdən-içə bir həsədi də var. Çünki ömründə bir baş rol oynamayan, səhnədə ayağı-ayağına dolaşa-dolaşa "Mən ömrümü bu sənətə verm-işəm" deyən o qədər iddialı ha-zıra nəzir görüb ki...

Amma bu fikri də içimdə saxla-yıb məşhur "he, noolsun" a siğ-i-nib keçirəm qəhrəmanına biçdiyi boy barədə fikirlərinə: "Kəbirlins-ki kimi aktyorlar teatra lazımdır. O, istedadsız deyil. Peşəkar və işi sevir. Sadəcə, o, klas-sik, köhnə məktəbin aktyorudur, Brext dövrünə keçid edə bilmir.

O, orda qalıb. Anar müəllim əsəri o qədər dəqiq işləyib ki, prototip-lər indi də var. Kəbirlinski ziqzaqlı obrazdır. Onun yeri əslində teatr-dadır. Baxın, rejissor da onu işdən çıxarmır. Onun bədbəxtliyi təkcə teatrıa bağlı deyil. Evinde də ye-ri yoxdur. Situasiyanın içində özü də çıxış yolu tapa bilmir və elə də qalır. Sonluqda da "yeri harada-dır, kimdir, nə istəyir və ondan nə istəyirlər"i bilmir. Mənavi və psi-xoloji anlamda heç yerdə olmasa da, həm də hər yerdə var..."

Səhnədə uğursuz kişinin, akt-yorun həyat yoldaşını oynayan, onun qadın olaraq hissələrini ta-maşaçıya ifadədə haqlı görü-nən, Həcərinə usta bəraət üçün rejissorun hər dediyinə ən incə nüansa qədər diqqət yetirən Sə-nubər İsgəndərli-dən qəhrəmanı ilə ünsiyyətini xəbər alıram: "Mən o qadına həsəd aparmıram. Ta-maşa boyu arvad deyinin, amma içində, istər-istəməz dərd çəkir. Hansı qadın istəyər ki, əri fərsiz olsun? Üstəlik o, aktyordursa, səhnə adamıdırsa, şöhrətin, işi-ğının, dəbdəbəsinə arzulayır. Ər al-caldıqca, yumulduqca o qadın da eyni hissələri yaşayır. Amma kişi-yə kömək də edə bilmir. Çünki istedad varsa var, yoxdursa, de-mək yoxdur. Belə olduqda qadın ona yalnız mənən dəstək ola bi-lər. Həcər də artıq o yaşda deyil. Əslində, nəyisə düzəltmək mə-rhələsi də çoxdan keçib. Bütün bunları bir xarakterdə cəmləmək, ümumiyyətlə, yeni rejissorla iş mənim üçün maraqlıdır. Çünki burada fərqli baxış var. Baxın, ilk dəfədir ki, pyessiz işləyir, əsəri olduğu kimi danışırıq. Mən on-suz da eksperimentlərə açıqam və hər dəfə çalışıram ki, öz üzə-rimdə yeni üslubları da yoxlayım. Yenilik olanda ikinci bir nəfəs də açılır və bu, aktyorun təkmilləş-məsi üçün çox vacibdir. Düzdür, yoruluruq, amma zövq alırıq".

Yadımda deyil hansı teatrşünas deyib. Amma fikir dəqiq yadımdadır: "Səhnə avtobusa bənzəyir və yaxşı aktyor harada, hansı da-yanacaqda düşməli olduğunu bil-məlidir". Yəqin rejissor da səhnə tərtibatında avtobusdan bu prins-i-pə uyğun olaraq istifadə edib. Hər halda, bunu həm də aktyorların sənət ömürlərinin yollarda, qast-rollarda, ev ilə teatr arasında keç-məsi ilə əlaqələndirə bilər.

Rejissor Ərşad Ələkbərov əsər seçimi, yeni tamaşası haq-qında deyir: "Əsəri böyük məm-nuniyyətlə seçdim. Mövzu daim müasir və mənə yaxındır deyə elə də əziyyət çəkmədim. Möv-zu, əsas qəhrəman teatr, aktyor olsa da, mən ona bir insan, ki-şi, ata, ailə başçısı kimi baxdım. Mənə elə gəlir ki, ata rolunu çox mükəddəsdir. Əslində, "Dan-tenin yubileyi" özünə düzgün peşə tapmayan insanın kədərli taleyi haqqında olsa da, burada aktyor, Kəbirlinski bir vasitədir. Müəllif göstərir ki, insan həyatda öz peşəsini düzgün seçməlidir. Seçim düz olmayanda, o, bütün həyatı boyu əziyyət çəkir. Tamaşanın qəhrəmanı Feyzulla Kə-birlinskiyə gəlincə isə o həm də həyatda qalıbdır. Sənətdə məğ-lub olsa da. Çünki seçimi doğru olmayıb. O göstərir ki, biz öz se-çimlərimizin əziyyətini çəkirik".

Akademik teatrın heyətini az-çok tanıdığını deyən rejissor hər aktyoru xüsusi seçdiyini və ob-razlarını boylarına biçməyə ça-ırıldığını da əlavə edir. "Müasir teatr canlı musiqini, ifadəni se-vir" deyən rejissor fikrini teatrın orkestri, canlı musiqisi olmalı-dır prinsipi ilə yekunlaşdırdı ki, söhbətin uzanmağından darıxan simlə ifaçısı gənc barmaqlarını gitalərdə gəzdirərək məşhur ital-yan ritmini diğləndirir.

Rejissor baş rolun ifaçısına "O yeri bir də keçək, Sabir. Amma ağlamalı yox, bir az kədərli oldu, bəsdir" tapşırığını verib, bizimlə tələsik sağollaşır.

Zaldan çıxanda Kəbirlinski-nin "Eh, ay Məcid, qırx ildir teatrdə işləyirəm, qarderobşık qəder hörmətim yoxdur. Adam yerinə saymırlar mənə, it dəftərində də adım yoxdur. Bir biletdir ki, onu da mənə çox gördülər" ni-dası eşidilir.

Nə deyərsən, əziz tamaşaçı, Feyzullaya bir biletdi qıymayan inzibatçının acığına, həm də büt-ün Kəbirlinskilərin şərəfinə okt-yabrda baş tutacaq premyerada görüşəkmi?...

Həmidə Nizamiqızı

Xatirə təqvim

20–22 sentyabr

Azərbaycan

20 sentyabr 1918 – Əməkdar incəsənət xadimi, sənətşünaslıq doktoru, respublika Dövlət mükafatı laureatı Mürsəl Nəcəfqulu oğlu Nəcəfov (1918–1997) anadan olub. Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı İdarə heyətinin katibi işləyib.

20 sentyabr 1928 – Azərbaycan Xalq Maarif Komissarlığının qə-rarı ilə Bakı Uşaq Teatrı yaradılıb. Teatrın rus bölməsi 1928-ci il noyabrın 6-da, Azərbaycan bölməsi 1930-cu il yanvarın 30-da ilk ta-maşalarını təqdim edib. 1936-cı il iyulun 18-dən etibarən Bakı Uşaq Teatrı Azərbaycan Xalq Maarif Komissarlığının əmri ilə Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrı adlandırılıb.

20 sentyabr 1993 – Kinorejissor, Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq artisti Əjdər Mütəllib oğlu İbrahimov (29.4.1919 – 1993) vəfat edib. Bakı kinostudiyasında, "Mosfilm"-də filmlər çəkib.

21 sentyabr 1865 – Milli teatrımızın ilk peşəkar aktyorlarından biri, rejissor, teatr təşkilatçısı Cahangir Məşədi Rza oğlu Zeynalov (1865 – 22.10.1918) anadan olub. XX əsrin əvvəllərində "Nicat", "Səfa" və "Nəşri-maarif" mədəni-maarif cəmiyyətləri nəzdindəki teatr truppalarında aktyorluq edib, tamaşalara quruluş verib.

21 sentyabr 1922 – Azərbaycanda latın qrafikalı əlifba ilə ilk mət-bu orqan – "Yeni yol" qəzeti nəşrə başlayıb.

21 sentyabr 1938 – Şairə, yazıçı Nürəngiz Gün (Quliyeva; 1938 – 20.12.2014) Bakıda doğulub. Azərbaycan Televiziya-sının dikto-ru olub, Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində dərs deyib. "Var olun, qızlar..." filmində çəkilib.

21 sentyabr 1947 – Əməkdar mədəniyyət işçisi Nizami Tahir oğ-lu Məmmədov (1947 – 16.9.2021) Naxçıvan şəhərində doğulub. Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası estrada orkestrinin bədii rəhbəri və baş dirijoru olub.

21 sentyabr 1982 – Əməkdar artist Hacıməmməd Ələkbər oğ-lu Qafqazlı (Quliyev; 24.3.1898 –1982) vəfat edib. Akademik Dram Teatrında çalışıb. "Qızmar günəş altında", "Yeddi oğul istərem" və s. filmlərdə çəkilib.

22 sentyabr 1909 – İlk azərbaycanlı kinorejissorlardan Səməd Həşim oğlu Mərdanov (1909 – 6.8.1939) anadan olub. 1939-cu ildə "Kəndlilər" bədii filmi-ni çəkib. Tanınmış aktyor Mustafa Mərdanovun qardaşıdır.

22 sentyabr 1924 – Əməkdar artist, kontrabas ifaçısı İlyas Hüseyn oğlu Hüseynov (1924–2017) Bakıda doğulub. Bakı Musiqi Akademiyasının professoru olub.

22 sentyabr 1929 – Publisist, ictimai xadim Əhməd bəy Qara-ca (1929-2005) anadan olub. Türkiyədə M.Rəsulzadənin yaratdığı Azərbaycan Kültür Dərnəyinə 1955-ci ildən rəhbərlik edib, dərnəyin "Azərbaycan" jurnalının redaktoru olub.

22 sentyabr 1929 – Əməkdar elm xadimi, filosof Həsən İsmayıl oğlu Şirəliyev (1929 – 30.11.1997) anadan olub.

22 sentyabr 1938 – Əməkdar incəsənət xadimi, tarzən-pedaqoq Oqtay Süleyman oğlu Quliyev (1938 – 6.4.2021) Ağdamda doğu-lub. Azərbaycan Milli Konservatoriyası Xalq çalğı alətləri kafedra-sının professoru olub.

22 sentyabr 1947 – Əməkdar mədəniyyət işçisi Atababa İsmayıl oğlu Hacıbabayev (1947 – 18.9.2002) anadan olub. Akademik Milli Dram Teatrının ədəbi hissə müdiri işləyib. Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində dərs deyib.

22 sentyabr 1964 – Məşhur xanəndə, Qarabağ muğam ifaçılı-ğı məktəbinin görkəmli nümayəndəsi İslam Əbdül oğlu Abdullayev (1876-1964) vəfat edib. "Segah" muğamının təkrarsız ifaçısı (Se-gah İslam) kimi tanınıb.

22 sentyabr 2017 – IX Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festi-valı çərçivəsində Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin 50 illik yubileyi qeyd olunub.

Dünya

20 sentyabr 1878 – Amerika yazıçısı Epton Bill Sinkler (Upton Beall Sinclair; 1878-1968) anadan olub.

20 sentyabr 1899 – Yəhudi əsilli Almaniya-Amerika filosofu və kulturoloqu Leo Ştraus (Leo Strauss; 1899– 1973) anadan olub.

21 sentyabr 1866 – İngilis yazıçısı Herbert Uells (Herbert George Wells; 1866-1946) anadan olub. Elmi-fantastik əsərlərin müəlli-fidir: "Zaman maşını", "Gözəgörməz adam", "Aləmlərin savaşı", "Qarışqalar səltənəti" və s.

21 sentyabr 1911 – Rus-sovet aktyoru və müğənnisi Mark Ber-nes (1911-1969) anadan olub.

22 sentyabr 1694 – İngilis yazıçısı Filip Dormer Stenxop Çester-fild (Philip Dormer Stanhope Chesterfield; 1694-1773) anadan olub.

22 sentyabr 1875 – Rəssam, bəstəkar, professional Litva mu-siqisinin banisi Mikaloyus Çurlionis (Mikalojus Konstantinas Ciur-lionis; 1875–1911) anadan olub.

22 sentyabr 1938 – Amerika aktyoru və müğənnisi Din Rid (Dean Cyril Reed; 1938–1986) anadan olub.

Hazırladı: V.Orxan

Yazıçı-publisist Nüşabə Məmmədlinin 70 illik yubileyi qeyd edilib

Tanınmış yazıçı, publisist, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin (AYB) üzvü Nüşabə Məmmədlinin 70 illik yubileyi sentyabrın 15-də AYB-nin Nətovan klubunda qeyd edildi.

Tədbiri giriş sö-zü ilə Yazıçılar Birliyinin Güney Azərbaycan şöbə-sinin rəhbəri, AYB sədrinin müşaviri Sayman Aruz aç-a-raq Nüşabə Məmmədlinin yaradıcılı-ğında ətraflı bəhs etdi. Qeyd etdi ki, yubilyarın geniş və dərin məzmunlu yaradıcılığı var. Sadə, aydın və hamının başa düşəcəyi üslubla ya-zılan əsərləri oxucular tərəfindən maraqla qarşılanıb. Yaradıcılığın-da Ağdamın işğalı, erməni vəhşilikləri qırmızı xətt kimi keçir.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyi sədrinin müşaviri Elçin Hüseyn-bayli yubilyara ürek sözlərini çatdırdı, yeni yaradıcılıq uğurları arzuladı. Sonra AYB-nin təbrikinə oxudu.

Tanınmış yazıçı Seyran Səxavət çıxış edərək Nüşabə Məmmədlinin yaradıcılığında maraqlı doğuran, hiss və duyğulara to-xunan Vətən sevgisindən danışdı. Xüsusilə onun "Zəngülə" ro-manına diqqət çəkərək bildirdi ki, yazıçının əsərlərində torpaq sevgisi, şəhidlərin xatirəsi çox geniş və ağırlı verilib.

Daha sonra şairə Firuzə Məmmədli, AYB-nin katibi, şair, yazıçı İlqar Fəhmi və başqaları çıxış edərək yubilyara yaradıcılıq uğur-ları arzu etdilər.

Sonda yubilyar çıxış edərək tədbirdə iştirak edənlərə dərin tə-şəkkürünü bildirdi.

Qeyd edək ki, Nüşabə Məmmədli 1953-cü ildə Ağdam şəhərində anadan olub. Xarici Dillər İnstitutunda (indiki ADU) ingilis dili mülə-limiyyəti ixtisası üzrə ali təhsil alıb, bir müddət pedaqoji fəaliyyət gös-tərüb. Müxtəlif dövrü mətbuat orqanlarında çalışıb. "Göylərdə keçən ömür" sənədli povesti, "Bu bir oyundur" hekayələr kitabı, "Zəngu-lə", "Vəcdan dustağı", "Sevgi xiyabanı" romanlarının müəllifidir.

S.Fərəcov

Gənc Tamaşaçılar Teatrı "Qırmızıpapaq"la Qusara gedir

Mədəniyyət Nazirliyinin Ümummilli lider Hey-dər Əliyevin anadan olmasının 100, Azərba-y-can peşəkar milli teatrının yaranmasının 150 illiyinə həsr edilmiş silsilə tədbirləri çərçivəsin-də teatrların regionlara qastrol səfərləri yeni mövsümdə də davam edir.

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı sentyabrın 20-də Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teat-

rında Yevgeni Şvartsın "Qırmızıpapaq" nağılı əsasında eyniadlı səhnə əsəri ilə çıxış edəcək.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar incə-sənət xadimi Bəhrəm Osmanov, quruluşçu rəssa-mı Elşən Sərxanoglu, bəstəkarı Xalq artisti Sər-dar Fərəcovdur. Rolları Səbinə Məmmədza-de, Hüsniyyə Əhmədova, İlqara Tosova, Zümrüd Qu-liyeva, Zülfüyyə Əlhüseynova, Elşən Hacıbabayev, Ədəlet Əbdülsəməd, Müşfiq Əliyev oynayırlar.

Elvin Hoca Qəniyev daha bir mütəbər müsabiqədə mükafat qazanıb

Azərbaycanlı virtuoz skripkaçı, gənc yaşına rəğmən dünyanın bir çox səhnələrini fəth etmiş, mütəbər müsabiqələrin qalibi və mükafatçısı olmuş Elvin Hoca Qəniyev Polşanın Katovise şəhərində 4-23 sentyabr tarixlərində keçirilən Karol Şimanovski Beynəlxalq Musiqi Müsabiqəsinin (Karol Szymanowski International Music Competition) laureatı adını qazanıb.

Polşanın dünyaca məşhur bəstəkarı, pianoçu və musiqi tənqidçisi Karol Şimanovskinin (1882-1937) adına təsis edilən müsabiqə beş ildən bir təşkil edilir və ifaçılıq sahəsinin ən mötəbər yarışmalarından sayılır. Dörd nominasiya – fortepiano, skripka, vokal və simli kvartet üzrə keçirilən müsabiqə 300 min avroluq ümumi mükafat fondu

ilə yanaşı, mükafatçılara Polşa Radiusunun Milli Simfonik Orkestri ilə eyni səhnədə qala-konsertdə çıxış etmək imkanı yaradır.

Müsabiqəyə skripka üzrə 24 ifaçı qatılıb və 1-2-ci turlardan sonra 5 nəfər, o cümlədən Elvin Hoca Qəniyev finala vəsiqə qazanıb. Sentyabrın 14-də ger-

çəkləşən həlledici mərhələdə beş finalçının hər biri Karol Şimanovskinin "Skripka üçün 1 №-li konsert op. 35" əsərini ifa ediblər.

Müəllifin 1916-cı ildə yazdığı və I Dünya müharibəsinin də ab-havası sezilən bu əsər birhissəlidir, poema tiplidir, üçhissəli – cəld-yavaş-cəld sxemi əsasında qurulan konsertlərdən xeyli fərqlidir və "birməfəsə" ifa zamanı həm virtuozluq, həm də improvizasiya bacarığı tələb edir. Elvin də bunun öhdəsindən məhərrətlə gəlib.

Elvin Xoca Qəniyev Azərbaycanın tanınmış skripka ifaçısı, Xalq artisti, Ankara Bilkənd Universitetində Musiqi fakültəsinin və Bilkənd Simfonik Orkestrinin qurucusu mərhum Sərvər Qəniyevin nəvəsidir. 1997-ci ildə anadan olub. Anası Nərminə Qəniyeva pianoçu, atası Hayretdin Hoca violonçel ifaçısıdır. Valideynləri də Ankara Bilkənd Universitetində dərş deyir və Bilkənt Simfonik Orkestrinin solistləridir.

Elvin bir çox beynəlxalq müsabiqə və festivallarda uğurla çıxış edib. K.Lipinski, G.Ven-yavski, P.Çaykovski və D.Oystrax adına nüfuzlu beynəlxalq müsabiqələrin laureatıdır. 2018-ci ildə Berlində keçirilmiş beynəlxalq müsabiqənin qızıl medalına layiq görülmüşdür. Prezident təqaüdcüsüdür, adı Azərbaycanın gənc istedadlarının "Qızıl kitabı"na daxil edilib. Ölkə başçısının 27 may 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə 21 yaşın-

da "Əməkdar artist" fəxri adına layiq görülmüş və bu adı almış ən gənc sənətkər olub. Almaniyanın Hannover Musiqi, Dram və Media Universitetində magistr təhsil alıb.

Münsiflərin yekun rəyəinə əsasən beşlikdən üçü seçilib – yaponiyalı Seina Matsuoka 1-ci, Elvin Hoca Qəniyev 2-ci, ev sahibliyi ölkənin təmsilçisi Yakub Stazel (Staszal) 3-cü olub.

Qədim türk yazı nümunələri Amsterdamda sərgilənib

eyni zamanda ümumtürk ideyalarının bədii təcəssümünün ifadəsi olduğunu deyib. Tədbirin Avropa məkanında türk xalqlarının tarixi-mədəni irsinə dair daha geniş anlayışın formalaşması və mədəniyyətlərarası mübadilələrə töhfə olacağı vurğulanıb.

Azərbaycanın Niderland Krallığındakı səfiri Rəhman Mustafayev, Qazaxıstan səfiri Askar Jumagaliyev, Türkiyə səfiri Selçuk Ünal, Amsterdam Yunus Əmrə

İnstitutunun rəhbəri Adil Akaltun türk xalqlarının birləşdirən qədim yazı irsinin araşdırılmasının müasir dövrdə önəmini vurğulayıb, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun bu istiqamətdə fəaliyyətini təqdir ediblər. Sərgidə türk dövlətlərindən təbiiq sənət ustalarının – Sanjar Jubanov (Qazaxıstan), Jumaqul Tashiev (Qırğızıstan) və Sabit Qurbanovun (Azərbaycan) qədim türk yazılarının və simvol-

ların daş üzərindəki bədii oymalarından ibarət əl işləri təqdim olunub və ustad dərsləri keçirilib. Qazaxıstanlı mütəxəssislər Meruert Kurmangaliyeva və Dair Kızırqalyuli tərəfindən tədbir iş-tirəçiklərinə qədim run yazıları haqqında mühazirə oxunub.

Tədbirdə Niderland Krallığında akkreditə olunan diplomatik korpusun, bu ölkədə yaşayan türk xalqları diasporunun nümayəndələri, türkoqlar iştirak ediblər.

bazası qurulmuşdu. Malta müstəqillik əldə etmə də, formal olaraq Britaniya Birliyinə daxilidir.

42 il əvvəl...

21 sentyabr 1981-ci ildə Mərkəzi Amerikada, Karib hövzəsində yerləşən Beliz müstəqilliyini elan edib. XVI əsrdə İspaniya tərəfindən işğal olunan Beliz 1862-ci ildə Britaniyanın nəzarətinə keçmişdi.

1981-ci ildə BMT Baş Assambleyası tərəfindən 21 sentyabr – Beynəlxalq Sülh Günü ("Qlobal atəşkəs və zorakılıqsız gün") təsis edilib.

38 il əvvəl...

19 sentyabr 1985-ci ildə Meksikanın paytaxtı Meksiko şəhərində baş verən 8,1 bal gücündə zəlzələ nəticəsində, rəsmi məlumatlara görə, 10 mindən çox insan həlak olub, 30 minə yaxın adam yaralanıb.

29 il əvvəl...

20 sentyabr 1994-cü ildə Bakıda, "Gölüstən" Sarayında Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Azəri", "Çıraq" və "Günəşli" neft yataqlarının işlənməsinə dair beynəlxalq kontrakt imzalanıb. "Əsrin müqaviləsi" ilə Azərbaycanın yeni neft strategiyasının əsası qoyulub. Prezident Heydər Əliyevin müvafiq fərmanı ilə 20 sentyabr "Neftçilər günü" kimi qeyd olunur.

Hazırladı: V.Orxan

Üzeyir Hacıbəylinin Vyanadakı abidəsi Milli Musiqi Günündə ziyarət edilib

Azərbaycan mədəniyyətinin və musiqi sənətinin inkişafına əvəzsiz töhfələr vermiş dahi bəstəkar, musiqişünas, pedaqoq, publisist, ictimai xadim Üzeyir Hacıbəylinin xatirəsi anadan olmasının 138-ci ildönümündə Avstriyada anılıb.

18 sentyabr – Milli Musiqi Günü münasibətilə ölkəmizin Avstriyadakı səfirliyinin və Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin heyəti Üzeyir Hacıbəylinin Vyanadakı abidəsini ziyarət edib. Dunay parkında yerləşən abidə önünə gül dəstələri qoyulub.

Azərbaycanın Avstriyadakı səfiri Rövşən Sadiqbəyli Üzeyir Hacıbəylinin Azərbaycan milli musiqi mədəniyyətinin inkişafında əvəzsiz xidmətlərini xatırladaraq, klassik musiqinin beşiyi sayılan Vyanada dahi bəstəkarın abidəsinin olmasının xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıb. Diqqətə çatdırılıb ki, Şərqdə ilk operanın müəllifi, ilk konservatoriyanın banisi olmuş Üzeyir Hacıbəyli təkcə Azərbaycan musiqisi deyil, eyni zamanda dünya musiqisinin inkişafına da töhfələr verib.

Qeyd edək ki, Vyanadakı Dunay parkında Üzeyir Hacıbəylinin abidəsi 2006-cı ildə ucaldılıb. Abidənin müəllifi görkəmli heykəltəraş, Xalq rəssamı Əmrə Eldarovdur.

Avropa İrs Günlərində ölkəmiz də təmsil olunub

Azərbaycanın Belçikadakı Səfirliyi sentyabrın 16-17-də Brüsseldə keçirilən Avropa İrs Günlərində iştirak edib. 1989-cu ildə əsası qoyulan tədbir bu il 35-ci dəfə təşkil edilib.

Avropa İrs Günləri çərçivəsində Azərbaycan mədəni irsinin yerli ictimaiyyətə və turistlərə təqdim olunması məqsədilə səfirliyimizin binasında "Azərbaycanın İrsi" istehsalı olan

xalqların sərgisi və milli musiqimizin təqdimatı olub.

Ənənəvi tədbirdə bu il 10-dan çox diplomatik nümayəndəlik təmsil olunub. Belçikadakı səfirliyimizə yerli ictimaiyyətin ümumilikdə 500-ə yaxın nümayəndəsi və Brüsseldə olan turistlər gəlib. Avropada yaşayan musiqiçilərimiz Səbinə Məmmədova və Vüsalə Cabir qonaqlara konsert proqramları təqdim edib. Ziyarətçilərə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən hazırlanmış təbliğat xarakterli materiallar paylanılıb.

Mətbəx mədəniyyətimiz İsveçrədə festivalda

Azərbaycanın mətbəx mədəniyyəti İsveçrədəki "Lauz'One" multikultural festivalında təqdim olunub. Lozanna şəhərinin mərkəzində keçirilən ənənəvi mətbəx şousunda "L'Heritage" Azərbaycan Mədəniyyət Assosiasiyasının təşəbbüsü ilə stend qurulub.

Dünyada ən maraqlı kulinariya təcrübələrinin sərgiləndiyi festivalda Azərbaycanın milli yeməkləri və incə zövqlə hazırlanmış desertləri "PHS Group"un təqdimatında nümayiş olunub. Azərbaycan rəqlərinin tədrisi ilə məşğul olan Mariya Xan-Xoyskaya Martignolinin parlaq ifası da stendin ətrafına xeyli tamaşaçı topla-
yıb, "Sarı gəlin" və "Yüz biri" kompozisiyaları alqışlarla qarşılanıb.

Festivalın fəxri qonaqları, diplomatik heyət, tədbirdə təmsil edilən ölkələrin nümayəndələri, yerli sakinlər azərbaycanlıların performanslarını yüksək dəyərləndirib, mətbəx sənətinin bir mədəniyyət haqqında dolğun təəssürat yaratdığını vurğulayıblar.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri
MƏDƏNİYYƏT
Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az
Lisenzia № AB 022279. **İndeks:** 0187. **Qiyməti:** 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5053. **Sifariş:** 2477
Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. **VÖEN:** 9900003611. **SWIFT:** AIIBAZ2XXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETI REDAKSIYASI
H/Hesab: AZ98AIIIB33080019443300232103. **VÖEN:** 1300358641

196 il əvvəl...

20 sentyabr 1827-ci ildə Rusiya-İran müharibəsi gedişində general İvan Paskeviçin başçılıq etdiyi rus qoşunları İrəvan xanlığının strateji əhəmiyyətli Sərdarabad qalasını ələ keçiriblər. Sərdarabad Ermenistan sovetləşəndən sonra eyniadlı rayonun mərkəzi olub. 1932-ci ildə Oktemberyan, 1992-ci ildə Armar adlandırılıb.

153 il əvvəl...

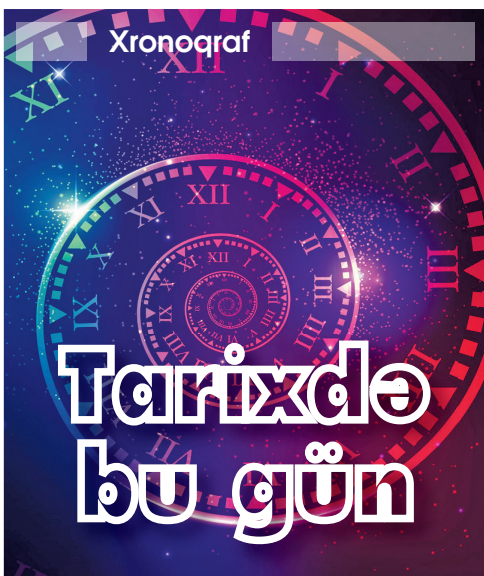
20 sentyabr 1870-ci ildə Cüzeppə Haribaldinin rəhbərliyi ilə İtaliyanın birləşdirilməsi başa çatıb. Roma İtaliyanın paytaxtı elan edilib. Lakin Vatikan (Roma Papası) bununla razılaşmadı və 1929-cu ilədək onun İtaliya ilə münasibətləri açıq qaldı. Həmin il şəhərdə cəmi 44 hektar əraziyə malik Vatikanın dövlət statusu müəyyənləşdi və o, İtaliya ilə diplomatik münasibətlər qurdu.

102 il əvvəl...

20 sentyabr 1921-ci ildə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin qərarı ilə Mustafa Kamal paşaya "marşal" rütbəsi və "Qazi" adı verilib.

99 il əvvəl...

20 sentyabr 1924-cü ildə İraqın şimalında Kerkük türklərinin yaşadığı və neftlə zəngin olan Mosul bölgəsi ilə bağlı məsələ Millətlər Liqasının müzakirəsinə verilib. O vaxt İraq Britaniyanın protektoratlığında idi, Mosula isə Türkiyə iddia edirdi. Millətlər

Olaylar, faktlar (19–21 sentyabr)

Liqası Britaniyanın istədiyi qərarı çıxardı və Mosul İraqın tərkibində (ingilislərin nəzarətində) qaldı.

59 il əvvəl...

21 sentyabr 1964-cü ildə Britaniyanın müstəmləkəsi olan Malta müstəqilliyini elan edib. Aralıq dənizindəki ada-dövlət Malta 1800-cü ildə ingilislərin nəzarətinə keçmiş və burada Britaniyanın hərbi-dəniz